БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 8 (2041). | 12 январь, жума 1962 йил. | Баҳоси 2 тийин.

ЙИЛ БОШИДАНОҚ ЮҚОРИ СУРЪАТ БИЛАН ИШЛАЙЛИК!

Поёни йўқ улкан мамлакатимизнинг баҳодир ва қудрати зўр халқи етти йилликнинг учинчи йилини шон-шуҳратларга буркаб, ғоят катта тарихий ғалабалар билан якунлаб янги — 1962 йилга зўр умидлар ва тағин ҳам катта орзулар билан қадам қўйди. Шонли партиямиз раҳнамолигида ўтган йили социалистик экономикани ривожлантиришда, фан ва маданиятни янада юксак, юқори босқичга кўтаришда том маъноси билан тарихий ғалабалар қўлга киритилди.

Шонли партиямиз XXII съездининг тарихий қарорларидан бениҳоя руҳланган областимиз меҳнаткашлари ҳам барча совет кишилари қатори зўр кўтаринки руҳ, мисли кўрилмаган ғайрат ва шижоат билан меҳнат қилмоқдалар. Улуғ мақсад — улуғ ғайрат, олий ҳиммат туғдирмоқда. Совет кишилари ҳар сафаргидек бу гал ҳам партиямиз қўяётган улкан вазифаларни шараф билан бажаришга тайёр турганликларини яна ва яна исбот этмоқдалар.

Кўпгина илғор корхона коллективлари янги йилнинг дастлабки кунларидан бошлабоқ суръатга-суръат қўшмоқдалар. Бекобод металлурглари, Тошкент кабелчилари, Чирчиқ кимёгарлари смена топшириқларини бажарибгина қолмай, балки халқ хўжалиги учун қўшимча равишда маҳсулот ишлаб чиқармоқдалар. Ҳар бир смена ва цехнинг қатъий график асосида ишлаши маҳсулот ишлаб чиқаришни бир текисда кўпайтира боришни таъминламоқда. Цех ва участкаларни зарур хомашё ва материаллар билан ўз вақтида ҳамда етарли миқдорда таъминлаш, коллективга қулай иш шароити яратиб бериш, мавжуд асбоб-ускуналар ва ишлаб чиқариш майдонларидан ишнинг кўзини билиб фойдаланиш — муттасил юқори кўрсаткичларни қўлга киритишга имкон бермоқда.

Мавжуд имкониятлардан ва ички резервлардан яхшироқ фойдаланишни, бинобарин давлат планларининг тўла ва ортиғи билан бажарилишини, маҳсулот сифатини яхшилаб, унинг таннархини муттасил камайтириб боришни таъминлайман деган хўжалик раҳбари биринчи навбатда ишлаб чиқаришни бир меёрда ташкил этишга жиддий эътибор беради. Лекин очиқ эътироф этиш керакки, айрим хўжалик раҳбарлари, партия ва касаба союз ташкилотлари иқтисодий кўрсаткичларни яхшилашга, бинобарин олға қараб қилаётган ҳаракатимизни тезлаштиришга имкон берувчи ана шу муҳим масалага ҳанузгача етарли эътибор бермаётирлар. «Узбекхиммаш», «Ташсельмаш», «Узбекхлопкомаш», «Ташавтомаш» ва бошқа корхоналар шулар жумласидандир. Бу заводлардаги асбоб-ускуналар қувватидан тўла фойдаланилмаётир. Шу сабабли ҳам цех ва участкаларда белгиланган топшириқлар бажарилмай қолмоқда. Чунончи «Ташавтомаш» заводи шу йилнинг ўтган кунлари мобайнида белгиланганидан 20 та прицепни, «Узбексельмаш» заводи 4 та кўрак чувиш машинасини, экскаватор заводи эса иккита экскаваторни кам ишлаб чиқарди.

Давлат планларини бажармаётган заводларнинг иш натижалари шуни кўрсатмоқдаки, бундай корхоналарда ойнинг биринчи ўн кунлигида одатда ялпи хотиржамлик, «ҳали вақт эрта, улгирамиз» деган зарарли кайфият ҳукм суради. Оқибатда асбоб-ускуналар ва ишчи кучлари бекор туриб қолади. Орадан вақт ўтиб, ойнинг учинчи ўн кунлиги келади, қаралса, ғалвир сувдан кўтариладиган, иш натижалари торозуга солиб тортиладиган пайт келибди. Натижада бой берилган вақтнинг ўрнини тўлдириш учун штурмчиликка ўтилади. Вақтинг кетди — нақдинг кетди, дейди доно халқимиз. Тўйдан кейин чалинган бу ноўрин ноғора — штурмчилик фойда бермайди, аксинча, корхонага катта зарар келтиради. Чунки «ҳа бўл, ҳа бўл»га тушган раҳбарлар бундай пайтда сон орқасидан қувиб, маҳсулот сифатига эътибор бермайдилар. Натижада сифат кўрсаткичлар пасайиб, бракдан кўриладиган зарар кўпайиб кетади.

Ҳар бир корхонада, ҳар бир цех ва участкада берилган топшириқларни тўла ва ортиғи билан бажариш учун катта резервлар бор. Бундай резервлар экономикамизнинг барча соҳаларида битмас-туганмасдир. Илғор корхона коллективларининг юксак кўрсаткичлари, ҳаётнинг ўзи буни ҳар қадамда исбот этмоқда. Вазифа — хўжаликка ишнинг кўзини билиб раҳбарлик қилишдан, бениҳоя катта имкониятларимиздан давлат манфаатлари йўлида унумли фойдаланишдан, ҳар бир цех ва участканинг худди соат механизмидек доимо аниқ ва равшан ишлашини таъминлашдан иборатдир. Партия ва касаба союз ташкилотлари давлат планларининг ҳар қандай шароитда ҳам тўла ва ортиғи билан бажарилишини таъминлашлари лозим. Бунинг учун эса иш жойларига хомашё ва материалларнинг, зарур мосламалар ва инструментларнинг ўз вақтида етказиб бериб турилишида доимо кўз-қулоқ бўлиб туриш керак. Шунга эришмоқ керакки, йил бошиданоқ юқори суръат билан ишлайлик, саноатимизда бирорта ҳам қолоқ соҳа, бирорта ҳам қолоқ корхона бўлмасин. Бунинг учун маҳаллий партия ва совет ташкилотлари омманинг ўсиб бораётган ижодий ташаббускорлигига бошчилик қилишлари, илғорлар тажрибасини қунт ва сабот билан кенг ёйишлари, мусобақа жараёнида вужудга келаётган янгиликларни ўз вақтида пайқаб олиб, уни қўллаб-қувватлашлари зарур.

1962 йил топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун ҳозирданоқ умумхалқ мусобақаси бошланиб кетди. Миллионларнинг қудратли ҳаракати бўлган ана шу мусобақа байроғини янада баланд кўтарайлик. етти йилликнинг тўртинчи йилини ҳам шонли ғалабалар билан якунлаш йўлида, коммунизм қурилишининг улуғвор вазифаларини шараф билан бажариш йўлида фидокорона меҳнат қилайлик!

ЎРТОҚ Н. С. ХРУШЧЕВ БЕЛОРУССИЯДА

МИНСК, 10 январь. (ТАСС). СССРнинг қора тупроқ бўлмаган зона қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаш марказий илмий тадқиқот институти қишлоқ хўжалиги учун турли консрукциядаги 120 дан ортиқ машина яратди. Минскга келган КПСС Марказий Комитетининг биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. С. Хрушчев бугун ана шу институтнинг «Ждановичи»даги экспериментал базасига бориб, бу ерда деҳқончилик ва чорвачилик учун яратилган янги техника намуналарини кўздан кечирди.

Белоруссия КП Марказий Комитетининг биринчи секретари К. Т. Мазуров, Белоруссия ССР Министрлар Советининг Раиси Т Я. Киселев, республика Олий Совети Президиумининг Раиси В. И. Козлов ҳамда Украина КП Марказий Комитетининг биринчи секретари Н. В. Подгорний Н. С. Хрушчев билан бирга бордилар.

Бута босган ерларни ўзлаштириш ҳамда жамғариладиган ва ерга солинадиган маҳаллий ўғитларни кўпайтириш Совет Иттифоқининг қора тупроқ бўлмаган зонасидаги деҳқончилик билан чорвачиликни янада юксалтиришда ғоят заҳкаш ерларнинг мелиорациясини яхшилаш қатори муҳим аҳамиятга эгадир.

Шуни эслатиб ўтайликки, биргина Белоруссиянинг ўзида етти миллион гектар ботқоқ ва жуда заҳкаш ерлар бор. Бу — Бельгия билан Данияни бирга қўшиб олганда уларнинг майдонига баббаравардир. Етти йилликда республикада бир ярим миллион гектар, яқин йигирма йил мобайнида эса 4,5—5 миллион гектар ернинг захи қочирилмоғи керак. Ана шу катта вазифани ҳал қилишда механизациялаш ва электрлаш институти жиддий роль ўйнаши лозим.

Сўнгги йилларда институт коллективи жумладан, бута босган ерларни ишлайдиган янги машиналар яратди, бундай ерларни ўзлаштириш технологиясини ишлаб чиқди. Бутазорларни қатлам остига ағдариб ҳайдаш иқтисодий жиҳатдан энг кўп самара берди. Шу ишни бажарадиган машиналар экспериментал базада кўрсатилди. Ерларни ўзлаштиришнинг бундай усули бутани бута қирқувчи машинада кесиб, сўнгра уни йиғиштириб олиш ва ерни тозалаб ҳайдашга қараганда 3—4 баравар арзонга тушиши аниқланди.

Бута ерга аралаштириб ҳайдаб юборилган тақдирда тупроқ бута юлиб олган вақтдагига қараганда, кўпроқ ҳосил беради. Масалан, Гомель областидаги «Прогресс» колхозида 1961 йилда торфзорлар ана шу метод билан ҳайдалиб, ҳар гектаридан 200 центнер картошка, 326 центнер қанд лавлаги, 450 центнер маккажўхори кўкпояси олинди. «Озаричи» совхозида ана шундай усулда ҳайдалган ерларнинг ҳар гектаридан 700—800 центнер маккажўхори кўк пояси, 350—400 центнер қанд лавлаги олинди. Шуни айтиб ўтиш керакки, ташлама ерларни ўзлаштириш ва бу ерлардан қишлоқ хўжалик экинлари етиштириш учун қилинган ҳамма сарфлар бир йил ичида қопланибгина қолмай, минерал тупроқли ерларнинг ҳар гектаридан 50—60 сўмгача ва торфли ерларнинг ҳар гектаридан 130—150 сўмгача даромад олинади.

Институт директори М. Е. Мацепуро меҳмонларни маҳаллий ўғит қазийдиган, тайёрлайдиган ва ерга соладиган ишларнинг технологияси ва машиналар системаси билан таништирди. Бу техника ана шундай ўғитларни тайёрлашни мумкин қадар далаларга яқинлаштиришга имкон беради. Институт торфзорни ҳайдайдиган ботқоқлик плуги, қатламни юмшатадиган ва торфни қуриқ кукун шаклида олиш имконини берадиган дискли борона яратди. Бундай торфни копирли қурилмаси бўлган бульдозер уюмларга тўплайди. Шундан сўнг торф — минерал — аммиак ўғитлари тайёрлайдиган агрегат ишга солинади. Шундан кейинги ишлар ўғитни ортиш ва туширишдан иборат бўлади, холос. Шу тахлитда тайёрланган бир тонна ўғит 90—95 тийинга, яъни торф корхоналарида тайёрланган ўғитга нисбатан 2—3 баравар арзонга тушади.

Сўнгра ўртоқ Н. С. Хрушчев қаторсиз ишлайдиган осма культиватор-сеялка (институт маълумотларига кўра, бу машинадан фойдаланиш қаторлаб экишдагига нисбатан ҳосилга 16-20 процент ҳосил қўшади), картошка йиғиштирадиган машиналарни, универсал погрузчикни, хашак кукуни тайёрлайдиган установкани кўздан кечирди.

Могилев областидаги Ленин номли колхознинг устаси Н. С. Ладутько ўзи яратган зиғир янчиш машинаси ҳақида сўзлаб берди. Бу агрегат билан 12 кунда 205 гектар ернинг зиғир ҳосили янчиб олинди. Бу машина кўплаб чиқарилаётган зиғир янчиш машинасига қараганда тўрт баравар тез ишлади.

Кўчиб юрадиган иккита янги бурғилаш (пармалаш) станоги ишлатиб кўрсатилди. Бу машиналар мамлакатнинг турли районларида синовдан муваффақиятли ўтди. 50 метр чуқурликдаги қудуқни энди вибрация методи билан икки иш кунида бурғилаш мумкин. Ёғоч вишкаларга ўрнатиладиган эски типдаги бурғилаш установкалари бундай ишни икки ҳафтада ҳам базўр уддалайди. Янги метод билан қудуқ кавлаш қиммати тахминан ўн баравар арзон тушади ва атиги 300—400 сўм бўлади.

Шу ерга мелиорация ва гидротехника ишларини бажарадиган машиналар комплекси: юза сувларни туширадиган, тупроқни аэрация қиладиган, тошларни йиғадиган ва йўқотадиган, бошқа ишларни бажарадиган машиналар комплекси ҳам қўйилган эди.

Булардан ташқари экспериментал базада Белоруссияда ишлаб чиқарилаётган кучли юк автомобиллари кўрсатилди. Жумладан, очиқ кон-руда конларидаги ишларни бажарадиган ва 40 тоннагача юк кўтара оладиган автопоезд намойиш қилинди. Бундай автопоезддан фойдаланиш руда ташишда меҳнат унумдорлигини 40 процент оширишга имкон беради.

Институтда яратилган яна неча ўнлаб машиналар бу йил мамлакатнинг турли зоналарида синовдан ўтказилади. Ана шу илмий муассасанинг ишлаб чиқариш — техника базаси кенгайтирилмоқда. Институт деҳқончилик механикаси назарияси, донни йиғиштириб олиш ва қуритиш технологиясини ишлаб чиқиш, картошка ва зиғирни йиғиштириб олишни, торф тайёрлаш ва ташиб олишни комплекс механизациялаш, юк ортиш — тушириш ишларини механизациялаш соҳасида, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада механизациялаш ва электрлаш билан боғлиқ бўлган бошқа бир қанча проблемалар устида тадқиқот ишларини давом эттирмоқда.

Н. АБРАМОВ,
А. ДЕНИСОВИЧ,
Ф. КЛЕЦКОВ.

Индонезия Республикасининг президенти ва бош министри доктор СУКАРНО жаноб олийларига

ЖАКАРТА

Азиз жаноб президент,

Макассарда шу йил 7 январда Сизнинг жонингизга ёвузларча суиқасд қилинган вақтда, Сиз шикастланмай қолганлигингизни эшитиб астойдил хурсанд бўлдим.

Бу террорчилик акти вақтида ҳалок бўлганларнинг оилаларига чуқур таъзия билдираман ва портлаш вақтида ярадор бўлган Индонезия гражданларининг тезроқ соғайиб кетишини тилайман.

Совет халқи, СССР ҳукумати номидан ва шахсан ўз номимдан Сизга ва мамлакатингизнинг қаҳрамон халқига Индонезия Республикасининг миллий мустақиллигини мустаҳкамлаш ишида муваффақиятлар тилайман.

Самимий хурмат билан

Н. ХРУШЧЕВ.

Москва, Кремль.
1962 йил, 9 январь.

А. И. МИКОЯН МАЛИ РЕСПУБЛИКАСИГА БОРАДИ

Мали Республикасининг ҳукумати СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Микоянни Мали Республикасига келишга таклиф қилди.

А. И. Микоян бу таклифни қабул қилди ҳамда шу ойда Гана Республикасига қиладиган визитидан сўнг Мали Республикасига бориш имкониятидан мамнун бўлганлигини билдирди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ И. М. НАЖЕСТКИННИ ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ РАИСИНИНГ БИРИНЧИ ЎРИНБОСАРИ ҚИЛИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

Ўртоқ Иван Макарович **Нажесткин** Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари қилиб тайинлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р САХИБОЕВ.

1962 йил 10 январь.
Тошкент шаҳри.

БЕЛОРУССИЯ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ХОДИМЛАРИНИНГ КЕНГАШИ ОЧИЛДИ

МИНСК, 11 январь. (ТАСС). Бугун бу ерда Белоруссия қишлоқ хўжалик ходимларининг кенгаши очилди. Кенгаш ишида КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ **Н. С. Хрушчев** қатнашмоқда.

Кенгаш Белоруссия қишлоқ хўжалик ходимларининг КПСС XXII съездининг қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш тўғрисидаги қарорларини бажариш соҳасидаги вазифаларига доир масалани муҳокама қилади. Бу ҳақда Белоруссия КП Марказий Комитетининг биринчи секретари **К. Т. Мазуров** доклад қилди.

Кенгашда Украина, Литва, Латвия ва Эстониянинг вакиллари ҳам қатнашмоқда.

А. И. МИКОЯН МАРОКАШГА БОРАДИ

Марокаш короли Ҳасан II СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Микоянни расмий визит билан Марокаш короллигига келишга таклиф қилди.

А. И. Микоян бу таклифни мамнуният билан қабул қилди ҳамда Мали Республикасига қиладиган визитидан сўнг шу ойда Марокашга бориш ниятида эканлигини билдирди.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИГА САЙЛОВЛАР ЎТКАЗУВЧИ МАРКАЗИЙ САЙЛОВ КОМИССИЯСИНИНГ СОСТАВИНИ ТАСДИҚЛАШ ТЎҒРИСИДА

«СССР Олий Советига сайлов тўғрисида Низом»нинг 36 ва 37-моддаларига асосан, СССР Олий Советига сайловлар ўтказувчи Марказий сайлов комиссияси жамоат ташкилотлари ва меҳнаткашлар жамиятларининг қуйидаги вакилларидан иборат составда тасдиқлансин:

Марказий сайлов комиссиясининг раиси **Гришин** Виктор Васильевич — Бутуниттифоқ Касаба Союзлари Марказий Советидан.

Марказий сайлов комиссияси раисининг ўринбосари **Муравьева** Нонна Александровна — Маданият ходимлари касаба союзидан.

Марказий сайлов комиссиясининг секретари **Титов** Виталий Николаевич — Маданият ходимлари касаба союзидан.

Марказий сайлов комиссиясининг аъзолари:

Келдиш Мстислав Всеволодович — СССР Фанлар академиясининг олимлари ва илмий ходимларидан.

Егоричев Николай Григорьевич — Москва шаҳар коммунистик ташкилотидан.

Гаевой Антон Иванович — Украина коммунистик ташкилотидан.

Притицкий Сергей Осипович — Минск коммунистик ташкилотидан.

Леонов Леонид Максимович — СССР Ёзувчилари союзидан.

Павлов Сергей Павлович — Бутуниттифоқ Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзидан.

Голиков Филипп Иванович — Армия, Авиация ва Флотга ёрдам берувчи Бутуниттифоқ кўнгилли жамияти (ДОСААФ) Марказий Комитетидан.

Толстиков Василий Сергеевич — Ленинград коммунистик ташкилотидан.

Попова Нина Васильевна — Совет хотин-қизлар комитетидан.

Вечерова Юлия Михайловна — Савинодаги «Солидарность» фабрикасининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан, Иваново области.

Титов Герман Степанович — Н. Е. Жуковский номли Ҳарбий-Ҳаво инженерлик академиясининг профессор-ўқитувчилар состави ва тингловчилари коллективидан.

Базулев Алексей Федорович — Магнитогорск металлургия комбинатининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан, Челябинск области.

Охунова Турсуной — Киров номли колхознинг колхозчиларидан, Ўзбекистон ССР, Тошкент область, Чиноз райони.

Турғумбоев Қабидулла Қублон ўғли — «Целинний» совхози ишчи ва хизматчилари коллективидан, Қозоғистон ССР, Қўриқ ўлканинг Кустанай областидаги Семиозерний райони.

Сирадзе Виктория Моисеевна — Маданият ходимлари касаба союзининг Грузия республика комитетидан.

Жаъфаров Акиф Оллоҳёрович — КПСС XXII съезди номли нефть кони бошқармасининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан, Озарбайжон ССР.

Касараускене Фелиция Антоновна — Маориф, олий мактаб ва илмий муассасалар ходимлари касаба союзининг Литва республика комитетидан.

Арпентий Георгий Илларионович — «Путь к коммунизму» колхозининг колхозчиларидан, Молдавия ССР, Каушан райони.

Блюм Виктор Адольфович — Касаба союзларининг Латвия республика советидан.

Ўразбоева Семей — Медицина ходимлари касаба союзининг Қирғизистон республика комитетидан.

Мазоиров Нозирбой — «Коммунизм» колхозининг колхозчиларидан, Тожикистон ССР, Ленинобод область. Конибодом шаҳри.

Магакян Иван Георгиевич — Арманистон ССР Фанлар академиясининг олимлари ва илмий ходимларидан

Мўллаева Майя — Туркманистон Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзидан.

Силлари Оттомар Карлович — «Эстонсланец» тресты 2-шахтасининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан, Эстония ССР.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1962 йил 11 январь.

ШИМОЛИЙ КАВКАЗ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ХОДИМЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

РОСТОВ-ДОН, 11 январь. (ТАСС). Бугун бу ерда Шимолий Кавказ зонаси қишлоқ хўжалик ходимларининг кенгаши очилди. Кенгашда Краснодар ва Ставрополь ўлкалари, Ростов области, Доғистон, Кабарда-Балқар, Қолмиғистон, Шимолий Осетия ва Чечен-Ингушистон автоном республикалари дала ва фермаларининг меҳнаткашлари, мутахассислари, олимлари, партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимлари қатнашмоқда.

Кенгаш ишида КПСС Марказий Комитети РСФСР Бюроси Раисининг биринчи ўринбосари **Г. И. Воронов** ва Россия Федерацияси Министрлар Советининг Раиси **Д. С. Полянский** иштирок этмоқдалар.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев бошлиқ КПСС Марказий Комитетининг Президиуми состави кенгаш фахрий президиумига якдиллик билан сайланади.

Эрталабки мажлисда РСФСР Министрлар Советининг Раиси Д. С. Полянский Шимолий Кавказ қишлоқ хўжалик ходимларининг КПСС XXII съездининг қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш тўғрисидаги қарорларини бажариш соҳасидаги вазифалари ҳақида доклад қилди.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ МИЛЛАТЛАР СОВЕТИГА САЙЛОВ ЎТКАЗУВЧИ ЎЗБЕКИСТОН ССР САЙЛОВ КОМИССИЯСИ СОСТАВИГА НОМЗОДЛАР КЎРСАТИЛМОҚДА

Республикада СССР Олий Советининг Миллатлар Советига сайлов ўтказувчи Ўзбекистон ССР Сайлов комиссияси составига номзодлар кўрсатиш бошланди.

11 январда Касаба союзлари Ўзбекистон совети президиумининг касаба союзлари республика ва область комитетларининг ходимлари ҳамда Тошкент шаҳридаги бир қанча корхона, касаба союз комитети раисларининг иштироки билан кенгайтирилган мажлиси бўлди. Касаба союзлари Ўзбекистон Советининг секретари И. М. Парамошкин мажлисни оча туриб, мамлакат давлат ҳокимиятининг олий органига сайлов катта аҳамиятга эга эканлигини айтди.

Ўртоқ И. М. Парамошкин Касаба союзлари Ўзбекистон республика советининг раиси С. Н. Нуриддинов номзодини СССР Олий Советининг Миллатлар Советига сайлов ўтказувчи Ўзбекистон ССР Сайлов комиссияси составига кўрсатишни таклиф қилди. Медицина ходимлари касаба союзи республика комитетининг раиси Р. Қ. Қодиров, Касаба союзлари Ўзбекистон совети президиумининг аъзоси, республика маданият министрининг ўринбосари Х. Ю. Аслиддинова, алоқа, автомобиль транспорти ва тош йўл ходимлари касаба союзи область комитетининг раиси Г. М. Черняев ўз нутқларида бу таклифни қувватладилар.

Касаба союзлари Ўзбекистон советининг президиуми Касаба союзлари республика советидан Касаба союзлари Ўзбекистон советининг раиси **С. Н. Нуриддинов** номзодини СССР Олий Советининг Миллатлар Советига сайлов ўтказувчи Ўзбекистон Сайлов комиссияси составига кўрсатишга бир овоздан қарор қилди.

Андижон область Марҳамат районидаги Калинин номли колхоз аъзоларининг кўп кишилик йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда колхознинг илғор бригада бошлиғи **У. Умрзоқова** номзодини СССР Олий Советининг Миллатлар Советига сайлов ўтказувчи Ўзбекистон ССР Сайлов комиссияси составига тавсия қилиш тўғрисида қарор қабул қилинди. Йиғилишда сўзга чиққан бригада бошлиғи Т. Турсунов ва колхоз комсомол комитетининг секретари В. Шокировлар номзоднинг ишлаб чиқариш ва ижтимоий фаолияти ҳақида самимий гапирдилар. Улар айтдиларки, У. Умрзоқова йигирма йилдан буён бригада бошлиғи бўлиб ишлаб, йил сайин гектар бошига 30-35 центнердан пахта ҳосили олиб келмоқда. (УзТАГ).

ЮҚОРИ ҲОСИЛ МЕҲНАТНИ ТАШКИЛ ҚИЛИШГА БОҒЛИҚ

Колхозимиз аъзолари Тошкент шаҳри меҳнаткашларининг тўкин дастурхонига мўл-кўл сабзавот маҳсулотлари етказиб беришдек шарафли ишни ўз зиммаларига олганлар. Хўжалигимизда йил сайин экинлардан олинадиган ҳосилдорлик ошиб бормоқда. Колхоз ишлаб чиқариш планини йил сайин ортиғи билан бажармоқда. Айниқса бизнинг бригадамиз сабзавотчилари ҳосилдорликни кескин даражада ошириш соҳасида бир қатор ютуқларни қўлга киритиб келмоқдалар.

Етти йилликнинг учинчи йили бригадамизда ажойиб натижалар билан якунланди. Биз 21 гектар ерга картошка, ўн гектар ерга тарвуз, беш гектар ерга пиёз, 3 гектар ерга помидор, 3 гектар ерга маккажўхори экқан эдик. Ҳар гектар ердаги картошкадан 19,5 тоннадан, пиёздан 14 тоннадан, тарвуздан 32 тоннадан, помидордан 28 тоннадан ҳосил йиғиб олдик. Маккажўхорининг ҳар гектаридан 700 центнердан силосбоп кўкпоя ўриб олдик. 13 гектар ердаги бедапоядан 130 тоннадан ҳосил олдик.

Хўш, бундай муваффақиятларга қандай қилиб эришдик? Район бўйича ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 6,5 тоннадан картошка етиштирилди. Бизнинг бригадамизда эса ҳосилдорлик 19,5 тоннаданга тўғри келди. Орадаги фарқ 3 баравар ортиқдир. Шундай экан, ҳосилдорликнинг бунчалик юқори бўлишига сабаб нима?

Бунинг боиси ишнинг кўзини билиб иш юритишда, меҳнатни тўғри ташкил қилишдадир. Баъзилар кам ҳосил оладилар-да, «бизнинг ерларимиз кам ҳосилли, бу йил сув танқис бўлди, бунинг устига кузда экинларимизни совуқ урди» деган баҳоналарни пеш қиладилар.

Биз звено системасини мустаҳкамлаш — меҳнатни тўғри ташкил қилишнинг асосий омилларидан бири эканлигини яхши англаганимиз ҳолда бу муҳим ишга катта аҳамият бераяпмиз. Илгарилари звенолар номигагина ташкил қилинган бўлар эди. Бундай звенолар районимизнинг кўпгина хўжаликларида ҳозир ҳам бор.

Звено системасининг эскича кўриниши қандай эди? Илгари ҳар бир бригадада иккита ёки учтадан звенолар ташкил қилинган бўлиб, уларнинг аъзолари биргаликда ишлашар эди. Бунда звено аъзолари ҳам, звено бошлиқлари ҳам масъулиятни унчалик ҳис қилмас эдилар.

Ўртоқ И. ИСЛОМОВ.

Биз мана шуни ҳисобга олиб звено системасини мустаҳкамлашга қаттиқ киришдик. Бригадамизда ҳозир иккита звено бор. Уларнинг бирига ўртоқ Шариф Медовов, иккинчисига Тоҳир Тешабоев ўртоқлар бошчилик қилишаяпти. Ҳар иккала звенога 22 киши ажратилган. **Ҳар иккала звено аъзолари ўзларича мустақил ишлайдилар. Бунинг фойдаси катта бўлаяпти. Икки звено ўртасида социалистик мусобақа авж олаяпти.**

Уларнинг ишлайдиган пайкаллари бир-бирига яқин бўлгани учун бир-бирларининг қилаётган ишларидан хабардор бўлиб турадилар. Агар звено аъзоларининг бири ўз қўшнисининг яхши ишини кўриб келса, дарҳол ўз звеноси аъзоларига хабар беради: «Қўшниларимиз ҳамма майдонларни ҳайдаб қўйишиптику, ёки, улар экинларини суғориб бўлибдиларку, биз нима қилиб қараб ўтирибмиз. Келинглар, оғайнилар, бир ғайрат қилиб юборайлик. Улардан кейинда қолсак, уят бўлади».

Бундан ташқари ҳар бир звено бошлиғи бошқаларга ўрнак кўрсатиб меҳнат қилади. Масалан, звено бошлиғи ўртоқ Тоҳир Тешабоев 1961 йил давомида 332 та меҳнат куни ишлаб, звенода энг юқори кўрсаткичга эришди. Раҳбарнинг ўзи меҳнатда ўрнак кўрсатса бошқалар ҳам жон куйдириб ишлайди. Звено аъзоси Холдор Юнусов ўтган йили 327 та меҳнат куни ишлади.

Колхозимизда бажарилган ишнинг салмоғи ва сифатига қараб қўшимча ҳақ тўлаш, кишиларни рағбатлантириш ишлари ҳам яхши йўлга қўйилган. Бу тадбир меҳнатни яхши ташкил этишда, ҳосилдорликни оширишда катта аҳамиятга эга бўлаяпти.

Бригадамиз ўтган йили ҳаммаси бўлиб 410 тонна картошка етиштирган эди. **Шунинг 46,7 тоннаси пландан ташқари маҳсулот бўлди. Колхозчиларимизнинг умумий йиғилиши қарорига биноан ана шу ортиқча маҳсулотнинг 50 проценти бригада аъзоларига бўлиб берилди. Ҳар бир меҳнат куни эвазига биринчи звено аъзолари 2,5 килограммдан картошка, 2,3 килограммдан қовун-тарвуз олдилар. Ўртоқ Тешабоев бошчилик қилаётган 2-звено аъзолари эса яхши ишлаб кўп ҳосил етиштирганликлари учун ҳар бир меҳнат кунлари эвазига 3,2 килограммдан картошка, 5 килограммдан қовун-тарвуз олдилар. Бундан ким яхши ишлагану, ким ёмон ишлаганлиги яққол кўриниб турибди.**

Бригадамиз сабзавотчилари олдида бу йил ўтган йилдагидан ҳам муҳимроқ, шарафлироқ вазифалар турибди. Бу йил ҳар бир гектар ердаги картошкадан кам деганда 20 тоннадан, қовун-тарвуздан 35 тоннадан, помидордан 30 тоннадан ва пиёздан 15 тоннадан ҳосил олишга аҳд қилдик. Бу вазифа осон эмас. Бунинг учун бор куч ва имкониятларни тўла ишга солиш лозим. Бу йил звено системасини яна ҳам мустаҳкамлаш учун бошқа тадбирларни ҳам қидириб топамиз.

Эрта баҳорда экин экилиши керак бўлган 42 гектар еримизни 500 килограммдан фосфор сепиб чуқур шудгорлаб қўйдик. Барча ариқ-зовурларимизни қазиб, тозалаб бўлдик. Дала бошларига 30 тонна гўнг чиқардик.

Бригадамиз аъзолари ғайрат-шижоат билан меҳнат қилиб, ҳар қачонгидан ҳам юқори ҳосил кўтариб, етти йилликнинг тўртинчи йилини ҳам албатта муваффақият билан якунлайдилар.

Исроил ИСЛОМОВ,
Калинин районидаги Карл Маркс номли колхознинг бригада бошлиғи.

Коммунизм қурувчисининг АХЛОҚ КОДЕКСИ

Коммунизмнинг актив қурувчиларини тарбиялайлик!

СЕНИНГ ҲИССАНГ

(ОЧЕРК)

Баъзан хаёлингга нималар келмайди дейсан. Бир нафасгина ўтириб, иягингга қўлларингни тираганингча янгигина жамол очган кўркам шаҳар ҳуснига суқланиб тикиласан-у, беихтиёр ўйга толасан. Ахир кечагина ўнқир-чўнқирликлар ва сувсиз сайхонликлардан иборат, киши қалбини маҳзун этувчи қадимий деворлар қолдиқлари ўрнида бугун бутун янги бир қиёфа: қават-қават уйлар бунёд бўлибди Кенг асфальт кўчаларга файз бериб ғизиллаганича машиналар югуради. Яшил япроқлар билан безалган боғлар, гулзор қилинган кўркам хиёбонлар, магазинлар, кинотеатр, клуб, болалар боғчаси... Буларнинг ҳаммаси бир киши учун эмас аканг, уканг, дўстинг танишинг, қариндош, уруғ-аймоғинг, қўйчи, барча-барчаси учун яратилган. Мана шуларнинг ҳаммасида сенинг ҳам улушинг бормикин?

Санобар ҳозир худди мана шу ҳақда ўйлар эди. У балконда ўтираркан, кўзларидан оқиб тушган икки томчи ёш излари яноқлари устида қотиб қолди. Уни бугун қаттиқ койидилар, таъна қилдилар. Ахир нима учун?

... Кунларнинг бирида у ғалати ҳодисанинг устидан чиқиб қолди. Монтаж қилинган панелларнинг ораси ҳаддан ташқари очиқ қолдирилган бўлиб кўринди унинг кўзига. Оббо, мунча чокни кенг қўйишмаса, деб ўйлади Санобар. Дафтарига ҳеч нарса ёзмади. Буни сезган мастер Тоҳир ака Жавлоновнинг жаҳли чиқди:

— Нима, бизда қасдинг борми?

Санобар унинг истеҳзоли кулиб туришига тикилиб қоларкан юрагини аллақандай ғаштлик чангалига олди.

— Бу ишингиз брак-ку, нимасини ёзаман? — деди қиз. — Монтажни бузиб, бошқатдан қурмагунингизча мен ҳеч нарса ёзмайман.

— Янгилик...

— Ёзаверсанг-чи, сенга нима, жеркиб ташлади Маъруфжон деган ёш ишчи. — Биров сени жавобгарликка тортармиди?

— Мен виждоним олдида жавобгарман... Бу нима деган гап уста, — дея мастерга мурожаат қилди Санобар. — Ўзингиз бошлиқ бўлатуриб шундай ҳол юз беришига қандай кўнглингиз бўлади.

Санобар ёнгинасида турган ёш монтажчининг кўкрак чўнтагидан ўрама темир газни суғуриб олдию, шаҳдам бориб икки панел оралиғини ўлчади.

— Буни кўряпсизми уста?

— Вой, қурилишга кеча келиб бугун жуда иш билармон бўлиб қолганингга доғман! — деди Егор Лопаткин. — сен устамизни тергамаёқ қўяқол, унинг ўз тергайдиганлари бор.

— Бу қизи тушмагурнинг индамай юришида бир гап бор девдима, — қўшиб қўйди кимдир.

Ҳамма гур этиб кулиб юборди. Аммо Санобар ҳам ўзини йўқотиб қўймади.

— Жуда мақол тўқишга уста экансизлар-ку. Шуни ҳам билиб қўйингки, ноҳақ ишга ривож йўқ деганлар. Мен айбингизни бетингизга айтаяпман. Буни тушунишингиз керак.

Ўртага жимлик чўкди.

Чок деб монтаждан кейин панелнинг бир-бирига уланадиган ери айтилади. Унинг икки томонидан тахта ўрнатилиб ясалган қолип ичига арматура ва қоришма босилади. Ишчилар нормани белгиланган муддатда ошириб бажаришга уринишар. Санобарнинг дафтарига «норма фалон процент ошириб бажарилди» деб ёзилишини истардилар. Ахир бунинг «илғор ишчи» деган унвон келтириш билан бирга олинадиган ойлик миқдорини оширишга ҳам фойдаси тегади-да!...

Санобар техникумни битириб келган кунаёқ тақсимотчи қилиб тайинланди. Унинг вазифаси ким қанча жойни қанча вақтда сувоқ қилиб бўлди, ким қанча арматура пайвандлади, неча уй монтаж қилинди, шуларни рўйхатга олиш, кейин уни марказий тақсимот станциясига юбориш эди. Бироқ зерикарли бу иш унинг жонига тегди. Гўё фақат шу билан шуғулланаверса бир ерда қотиб қолаётгандай туюлар эди. Ҳар бир янгилик, ҳар бир ўзгариш унда ажиб бир қизиқиш уйғотди, ким виждонан тўғри ёки нотўғри ишлаяпти, шуларга ҳам аҳамият берадиган бўлди. Хуллас, бу курашда янги бир одам туғилаётган эди.

Бироқ кечагина ишга келган ёш бир қизнинг биринчи ташаббуси кўпчиликка маъқул туша қолмади. Ахир, улар суръатни тезлатишга қизиқиб, чок ортиқча кенг қўйилганини ҳеч қачон сезмаган эдилар. Тўғриси, бунга ҳеч ким эътибор бермас, худди шундай бўлиши керакдай эди. Мана, энди янги тақсимотчи бунга янгилик киритмоққа журъат этибди.

— Бошқатдан монтаж қилмагунингизча норма ёзмайман, — деб туриб олди у.

— Қўй, қайсарлигингни ташла қизим, — дея инсофга чақирмоқчи бўлди мастер. — Бундақа хатоларга эътибор қилма, уни тузатиш ҳеч гап эмас. Фақат қоришмани сал ортиқроқ сарф қиламиз, холос.

— Албатта, — унинг фикрини маъқуллади Маъруфжон.

— Наҳотки, сиз шундай десангиз-а, уста, — ўксиниб гапирди Санобар — мана шу шогирдларингизга ибрат кўрсатиш ўрнига! Ахир ўйлаб кўринг Бир кубометр ортиқча сарфланган қоришмани пулга чаққанда ўн сўм туради дейлик. Бир уйда ўнта шунақа брак жой бўлса, ўн кубометр қоришма кетади, демак... — у боядан бери истеҳзоли илжайиб турган Лапаткинга мурожаат қилди. — Неча пул бўлади?

— Юз сўм! — беихтиёр жавоб бериб юборди Егор

— Тўғри, — тасдиқлади Санобар, — шунақа уйдан ўнтасини қўшсакчи?

— Минг сўм! — Маърифжоннинг кўзлари ўйнаб кетди.

Мастер беихтиёр жилмайди, бу жилмайиш унинг бутун чеҳрасига ёйилди.

— Қойил синглим, айни нишонга урдинг ўқни! — мамнун кулиб қўйди кутилмаганда пайдо бўлиб қолган бригадир Раҳимов, — Санобар ҳақ, монтажни бутунлай, бошқатдан қиламиз

Бирдан ҳамманинг чеҳрасини ташвиш қоплади.

— Ахир шафқат қилсангизчи, Рўзимат Оқилович, шунча меҳнатимиз наҳотки бекор кетса! Бироз қоришма сарф қилсак қашшоқлашиб қолмасмиз.

Раҳимов ўз сўзида туриб олди.

— Гап битта, Ямоқчилик билан иш битмайди бузинглар дедим, бузинглар!

Бир зумда ҳамма ҳаракатга тушиб кетди. Баланд миноралй краннинг илгаклари панелларни ўрнидан силжитиш учун ёрдамга тушиб келдилар. Аммо, кранчининг ҳам, мастер Тоҳир ака ва унинг шогирдларининг ҳам чеҳраларида Санобардан норозилик аломатлари сезилиб турарди.

Санобарнинг дили ғаш бўлиб қолди Ҳар ҳолда улар анча-мунча тажрибали ишчилар эмасми? Битта чок туфайли ўзидан ёши улуғ кишилар билан маш-маша қилишни ким қўйибди унга! Бироқ унда комсомоллик виждони ҳам бор эдики, бу ҳамма нарсадан кучлироқ эди. Айтмоқчи, янги лойиҳа билан уй қурила бошланса панеллар ҳеч чок қолдирмай ўрнатилади деб эшитган эди шекилли. Лекин бу лойиҳа қачон амалга ошаркин!

...Санобар анчадан бери бўш вақтларини конструкторлар бюросида ўтказадиган бўлиб қолган эди; бу уйдаги ходимларнинг ҳаммаси ҳақиқий ижодий ишга берилган, пастак столлар устида эса ҳали маълум бир қиёфага кирмаган хомаки чертёжлар сочилиб ётар, айрим ватманларда туғилаётган янги биноларнинг қоғоздаги қиёфалари кўзга яққол ташланар ва ташқаридан келган киши диққатини сўзсиз ўзига тортмай қўймасди. Худди муҳим жумбоқларни ечмоқка бутун вужуди билан шўнғиб кетгандай лойиҳачилар, архитекторлар ватманлар устидан бошларини кўтармайдилар. Санобар учун гўё ҳақиқий иш худди мана шу ерда қайнаётгандай эди.

Бу хонада туғилаётган янгиликлар кўпдан бери уни ўзига мафтун қилиб олган, соатлаб томоша қилса ҳам зерикмасди. Айниқса, ака-ука Анатолий ва Аркадий Жумуйдаларнинг лойиҳаси уни жуда қизиқтириб қўйганди. Бу лойиҳа билан тушадиган уйнинг доналари ҳозирги хоналардай узун ва энсиз бўлмай тўрт томони бир хил ҳажмда. Кенг трубалар ва камераларсиз иссиқ ҳаво юбориш йўли билан иситиладиган, ёзда эса муздек ҳаво билан совутиб туриладиган эди.

Қурилиш даврида панеллар ўртасида чок қолдирилиши асло бўлмайди. Шунингдек, ҳозирги қурилишларга нисбатан бир неча бор арзонга тушади. Мана шундай ижодий ишларни тушуна бошлагандан кейин Санобарнинг ёшлигидан ўзига мерос бўлиб қолган «Ким бўлмоқ керак?» деган саволга жавоб топилди. У қурувчиликни севиб қолди. Шу йили институтга кириб ўқишга, ўқиганда ҳам ака-ука Жумуйдалар каби ижодий кишилар бўлиб етишишни ўз олдига мақсад қилиб қўйди. Бу мақсади қатъий.

Аммо бугунги воқеадан сўнг унинг қалбини ғашлик, шубҳалар қафасга солган эди. Одамлар унга тушунишмади, хафа бўлишди, хафа қилишди. Тавба наҳотки улар ўзлари бунёд қилаётган шу олижаноб ишларга меҳр қўйиш ўрнига, бепарволик билан қарасалар-а! Бунинг устига камчилигини кўрсатса, ранжийдилар.

Тушки танаффус пайтида Санобар ўз бошлиғи Файзуллин олдига келиб бутун воқеани айтиб берди. Файзуллин ҳам негадир кулиб қўйди.

— Бу ишинг ёмон эмас, — деди Илгис Фотихович — аммо бу сенинг вазифангга кирмайди, синглим. Уларнинг ўз бошлиқлари бор, тушундингми?

— Билмадим... — довдираб қолди қиз. — Бошлиқлари бўлса... Ахир улар шу оддийгина нарсани сезмаганларидан кейин... Одамга алам қиларкан-да. Ахир бу ноинсофлик!..

Санобар ўрнидан сакраб туриб чиқиб кетди. Демак, ўз бошлиғи ҳам унга тушунмади Тушунганда унинг ёнини олмасмиди.

У ҳозир бир нафасгина ёлғиз қолишни истади шекилли, югурганича чала бинонинг балконига чиқиб ўтириб олди. Шу пайт кутилмаганда икки томчи ёш кўзларидан отилиб чиқди-ю, яноқлари устига оқиб тушганича қотиб қолди.

Мастер Тоҳир ака эса, шогирдлари билан панелларни қайта монтаж қилиб, чокларигача мустаҳкамлаб қўйган эди. Анча чарчаганлигига қарамай, ўзини бу сафар негадир енгил сезар ва вақти ҳам чоғ кўринарди. «Қизи тушмагурнинг зуваласи пишиқ кўринади — деди у. — Ўн олти йил ишлаб, ақлимга келмаган гапни у топганини қаранг: «бир кубометр ортиқ сарфланган қоришма фалон сўм турса» эмиш. Оббо сеней, ҳаммасини ҳисоблабди-я...».

У прораблар идорасига келдию, телефон қилабошлади.

— Марказий норматив станциясими? — деди у трубкани қулоғига қўйганича. — менга Илгис Фотихович керак эди... ҳа, сенмисан? Менга қара. Эртадан қизингни бизга — қурилишга ўтказмайсанми? Кимни бўларди, Санобарни-да! Ҳалиги нормаловчи Икромхонованг бор-ку! Қизи тушмагур менга жуда ёқиб қолди-да. Ундан ажойиб қурувчи чиқади. Ҳа, бугун бизни жуда доғлади. Доғлаганда ҳам антиқа қилиб. Бутун бир ишни бузиб бошқатдан қурдик. Менга қара, келишдикми? Йўқ дема. Эртадан келиб иш ўрганаверсин. Бермасанг, худди ўзим айнитиб оламан барибир Келишдик-а?

Тоҳир ака трубкани қўйди-да, мамнун жилмайганича ўз участкаси томон чаққон йўл олди.

Санобар ҳамон қўлларини иягига тираганича балконда ўтирар, Чиланзор массивидаги янги тушган серқатнов кўчаларнинг икки томонида саф тортиб турган муҳташам иморатлар, хиёбонлардан кўзини узмас эди. Йўлкаларда болалар югуриб-елиб ўйнашди. Санобар янги ишга келганда, бу ерда икки магазин, бир мактаб эндигина қурила бошлаган эди. Мана энди шунча ўзгариш Ана шундай ажойиб меҳнатинг, ҳеч бўлмаса шу меҳнатга қўшилган улушингдан умр бўйи одамлар миннатдор бўлади. Келажак насл ундан баҳра кўради. Кошкийди, сенинг ҳам шу меҳнатга қўшилган жиндаккина улушинг бўлса!

Санобар ҳозир худди шу ҳақда ўйлар эди.

Ахир шу қурилишда кўпдан бери одат тусига кириб келган бир нуқсонни бугун йўқ қилишга унинг ўзи бош қўшди-ку? Шунинг ўзи катта бир ҳисса эмасми? Шу ҳиссаси билан фахрланса арзийди-ку! Фақат бу ҳақда ўйламас эди у.

Жоврид АБДУЛЛАХОНОВ.

Ленин номидаги Тошкент радио лампа заводида партиямиз XXII съезди тарихий материалларини ўрганиш учун бир неча тўгараклар ташкил этилган. Суратда: тўгарак раҳбари, бригадир Т. Маторний (чапдан иккинчи) тингловчилар билан навбатдаги машғулотни ўтказмоқда.

Р. Шамсуддинов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Ажойиб фазилат эгалари

1942 йилнинг қаҳратон қиш чилласи. Кечаси ёғабошлаган қор бутун борлиққа оппоқ чодирини тўшаган. Совуқ шамол ҳуштак чалиб изғираяпти.

Замира хола дераза ёнига ўтириб, ташқарида элаб-элаб ёғаётган қорга нигоҳ ташларкан, хаёли фронтга учди. Душман билан жон олиб, жон бериб жанг қилаётган икки фарзанди кўз ўнгида гавдаланди. Уруш бошланганига икки йил ҳам бўлдики улардан на хат келди, на хабар· Онанинг лаблари беихтиёр пичирларди: «Ўғилларим эсон-омон юрганмикин, ёки бирор дайди ўқ уларнинг бирини... Йўқ, йўқ!...»

Замира хола шундай машъум хаёллардан қутулиш учун уй ишларига урунди. Шу пайт эшик тақ қилади. Ижозат сўраб кирган почтальон қизнинг бутун усти-боши қор билан қопланган, яноқлари оқарган, кўзларига ташвиш аломатлари югурганди. Қиз кампирга салом берди-да, тик турганича жим қолди.

— Салом, кел қизим. Эсон-омон юрибсанми? Чамамда ўғилларимдан хат келтирдингов.

— ...

— Гапир қизим, нега жим бўлиб қолдинг?

— Қиз бошларини қуйи солиб Замира холага иккита хат узатди. Кампир шундай севиндики, сал бўлмаса ўзини йўқотиб қўяёзди· Лекин почтальон қиз хатни ўқийбошлаганида унинг кўзларидаги севинч ўрнига қайғули мунг чўкди.

Қизнинг титроқ овози шундай жумлаларни ўқирди: «...Ўғлингиз Мамат Сулаймонов қаттиқ жангда қаҳрамонона ҳалок бўлди. Унинг кўрсатган хизмати бизнинг қалбимизда умрбод сақланади...». Иккинчи хатда эса кампирнинг кичик ўғли Анаш ҳам жанг майдонида жонини қурбон қилганлиги айтилган эди.

Оҳ, қандай машъум хабарлар-а! Уруш қандай малъунки, кампирнинг бир эмас, икки ўғлидан жудо қилса!

Замира хола умри бино бўлиб ҳали бунчалик қайғуга ботмаган эди. Шу машъум хабарлар уни букди, қалбига наштардай санчилди. Ёши 60 дан ошиб қолган кампир юролмай қолди...

...Қиммат хола эри билан кампирдан ҳол-аҳвол сўрагани чиққанида юраги эзилиб кетди. «Ёши қайтиб қолган бу муштипар онани бундан буён ким кўнглини кўтаради?» ўйларди у ўзича. Уйга қайтиб чиққач Қиммат хола «Кампирни ўз оиламизга олайлик» деб эридан сўради. Умбет ака бироз ўйланиб турдида, кейин:

— Мендан сўраб ўтиришнинг ҳожати йўқ, хотин. Биз бўлмасак, яна биздақалар топилади, кампирни ташлаб қўймаймиз, — деди.

— Мен, — деди Қиммат хола, — мен уни ўз онамдек боқаман!

— Балли, хотин...

Шу куниёқ улар Замира холани ўз уйларига кўчириб келтиришди.

...Мана, бу воқеага 20 йил бўлаёзди. Замира хола ҳозир 80 ёшга кирди. У Норимбетовлар оиласидан чексиз миннатдор. Умбет аканинг ўғил-қизлари унинг ўз фарзандларидай бўлиб қолишган.

Кўрк қишлоғида бундай олийжаноб кишилар кўплаб топилади. Уларнинг инсонга муҳаббати, ҳиммати, фазилати қишлоқнинг кўркига кўрк, файзига файз қўшиб турибди.

Мана, Қолдиқиз холани олиб кўрайлик. У, улуғ Ватан уруши пайтида ота-онаси вафот этган Чорпой ва Нарикбой исмли болаларни асраб олган. Ўша пайтда уларнинг каттаси 13 ёшда, кичиги эса 7 ёшда эди. Ҳозир Қолдиқиз хола анча кексайиб қолган. Чорпой ва Нарикбойлар унга ўз оналаридай меҳр билан қарашади. Яхшиликка яхшилик қайтади, деб шунга айтадилар-да!

Кўрк қишлоғининг бундай ажойиб фазилатли кишиларидан ҳар қанча миннатдор бўлсанг, ўрнак олсанг арзийди.

Ш. ШОРАҲМЕДОВ.
Оққўрғон районидаги Хрушчев номли колхоз.

Тош бағир

— Яна эри-хотин масаласими? — деб сўрарсиз.

— Ҳа, эри-хотин масаласи.

— Жонга тегмадими?

— Жонга текканда қандоқ!

Лекин иложимиз қанча, ҳурматли газетхон. Қаршимизда қадди-қомати келишган, олифта, кўзларида аллақандай ман-манликка ўхшаш ифода аксланиб турган Шоносир Шорасулов ўтирибди.

— Шундай қилиб рафиқангизни ҳайдаб юбордингизми?

— Ҳа, — дейди йигит худди қаҳрамонлик қилгандек керилиб. — Паспортига эркак деб ёзилган одам хотини билан нарибери қилиб ўтирмайди, уч талоқ қўйиб юбордим.

— Нега энди?

— Гапнинг пўсткалласи шуки, милла ака, келинингиз кейинги пайтларда касалвандроқ бўлиб қолди. Бизнинг хонадон катта, моли-ҳол кўп, иш дегани қайнаб туради. Қарасам бўлмайдиган, шартта жавобини бериб қўяқолдим.

— Умр йўлдошини касал ҳолида кўчага чиқариб ташлаш бу...

— Бу бориб турган виждонсизлик! — деди йигит.

— Нега энди кўра-била туриб... Шунга йўл қўясиз?

— Мумкин бўлса шахсий ишимга аралашилмаса, — деди узилкесил қилиб Шоносир.

Қарасак бўлмайдиган. Шорасулевга гап уқдириш амри-маҳолга ўхшаб қолди. Шунинг учун унга рафиқаси Лутфи Каримованинг шикоятини узатдик:

— Манг ўқиб чиқинг!

«Ҳурматли редакция! — дейилган эди шикоятда, — менинг арзимга қулоқ солиб ёрдам беришингизни сўрайман. Чунки ҳозир ўзим ҳам, қизчам ҳам касалмиз, касалхонада ётибмиз. Менинг касал бўлиб ётиб қолишимга эрим, қайнатам, қайнонам — ҳаммалари сабабчи бўлдилар. Мана энди биронтаси ҳолинг не деб сўрамайди... Мен унга 1956 йили турмушга чиққан эдим. Ўша пайтларда пойафзал фабрикасида ишлардим. Тўйдан сўнг ўртоғим «ишлама, уйдаги иш ҳам етиб ортади» деб тайинлади. Мен муроса учун бунга эътироз билдирмадим. Чиндан ҳам хонадон катта, боз устига чойхонада яширинча овқат пишириб сотишар эди. Бир йил ўтар-ўтмас мен бу хонадоннинг чўрисига айланиб қолдим. Кун бўйи:

— Лутфи, ҳовлини супур!

— Лутфи, беда ўриб кел!

— Лутфи, таппи юмалат!

— Лутфи, товоқ-қошиқни юв!

— Лутфи, уйинг куйгур Лутфи, қаёқда қолдинг! — деган буйруқлар тинмас эди. Баъзан кечалари ухламасдан қоп-қоп картошка арчаман, сабзи-пиёз тўғрайман, тонг билан яна хамир, қоргани тураман. Бу орада бир эмас, икки фарзандим вафот этди. Ўзим эса дармонсизланиб, камқонлик касалига чалиниб қолдим. Учинчи фарзандим туғилганда эса бутунлай ҳолдан кетдим...

— Дадаси, беш-ўн кун касалхонада ётиб келсам? — дея илтимос қилдим.

— Сенинг ихтиёринг ойимда, — деди ўртоғим, — рухсатни ўшандан сўра.

Қайинонамдан рухсат сўраган эдим, аввалига «касалхонасига бало борми» деб рухсат бермади, кейинчалик «бекор ётмай сабзи-пиёзни тўғраб бериб турсанг майли, тўрт-беш кун ётиб кел» деди... Барибир касалхонага боролмадим. Орадан бир неча ой ўтгач мени «касалинг юқумли экан» деган баҳона билан хонадондан чиқариб ташлашди. Ота-онам йўқ, бир болам билан сарсон бўлиб қолдим, ҳозир касалхонадаман...»

— Шу гапларнинг ҳаммаси ростми? — тоқат қилаолмай сўрадик Шорасулевдан.

— 90 проценти рост, — деди йигит бепарвогина. — Фотиҳага хотин беряпти-ю, унинг инқиллашига қулоқ солиб юраманми. Гапнинг ўғил боласини айтсам милла ака, ота-бола Куйбишев районидаги 6-ошхона филиалида ишлаймиз, топишимиз чакки эмас. Октябрь районидан Зарифа Нўъмонова деган қизга унашиб қўйдик, вақтлари бўлса тўйга марҳамат қилсинлар, хизматларида бўламиз...

У десак ҳам, бу десак ҳам бўлмади. Шоносир ўзини соддаликка олиб, ҳеч нарса тушунмагандек тураверди. Аслида эса бу йигит ўз жоҳиллиги, тошбағирлиги билан Лутфи Каримованинг бахтига чанг солган, покиза орзуларини ер билан яксон қилиб, қизни ҳам руҳан, ҳам жисмонан майиб қилган бир кишидир. Бу одамни урганданҳам, пичоқлагандан ҳам оғир. Шорасулев ўз қилмишлари учун жамоатчилик олдида жавоб бериши керак.

З. АХТЯМОВА.
Х. ТУХТАБОЕВ.

ҲАЁТ ПОЛОТНОЛАРИ КЎПАЙСИН

Меҳнат темаси санъаткорларимиз асарларида етакчи ўринни эгаллаган. Бунинг сабаби шундаки, фақат меҳнат орқалигина кишиларнинг инсоний характери ёрқин акс этади, фақат меҳнатгина жисмоний чиниққан, маънавий бой шахсларни вужудга келтиради.

Рассомлардан В. Фадеев ва Н. Қўзибоевлар яратган полотнолар ичида «Звено бошлиғи», «Бригадир» деб аталган асарлар алоҳида ажралиб туради. Ю. Елизаровнинг «Пахтакорлар» полотносида совет олимларининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари билан мустаҳкам дўстлиги ёрқин ва образли қилиб очиб берилган.

Меҳнат завқи В. Губановнинг «Танаффусда» деб аталган картинасида ўзининг ёрқин ифодасини топган. Рассом кондан чиқиб келаётган шахтерларни кўрсатади. Қаршингизда коммунизм қурувчиларининг типик характери намоён бўлади. Ана шу тема И. Семикиннинг «Шахтер аёл», Ф. Гришченконинг «Сваркачи» (скульптура) асарларида ҳам ёритилган.

Зокир Иноғомов яратган аёллар образлари замонавий руҳ билан суғорилган. Тамошабин унинг кўпгина асарлари билан таниш. Ҳозир рассом яна бир неча асарларини ишлаб тамомлади. Улар орасида «Сут соғувчи», «Индонез йигити портрети», «Кўчма автолавка» алоҳида ажралиб туради. Иноғомовнинг «Сут соғувчи»си катта полотно бўлмаса ҳам, унда давримизнинг оддий ва қувноқ қаҳрамонини яққол кўрамиз.

Кейинги йилларда областлардаги рассомлар ижоди сезиларли даражада ўсди. Бунда ёш тасвирий санъатчилар катта роль ўйнайди. Фарғоналик рассом Р. Вико тасвирий санъат соҳасида актив ишламоқда. Бу санъаткорнинг композиция жиҳатдан қизиқарли бир неча портретлари бор. Рассомни асосан оддий кишилар образи қизиқтиради. У ўз қаҳрамонларини уйда, одатдаги шароитда кўрсатади.

Ўрол Тансиқбоев — катта қобилиятга эга бўлган рассом. Ўзбек санъати ва адабиётининг Москвада бўлиб ўтган декадасидан кейинги вақт ичида у жуда кўп янги асарлар яратди. Рассомнинг кейинги йиллардаги ижодига хос бўлган томон — ҳар томонлама мукаммал образлар яратишга интилишдир. Бунга «Ўрик гуллаганда» асари мисол бўла олади. Хушҳаво, серқуёш ва гуллаётган водий — табиатимизнинг характерли сифатларидир. Ў. Тансиқбоев ўзини ўраб олган табиатни бутун қалби ва фикри-зикри билан улуғлайди. Шунинг учун ҳам унинг барча пейзажлари — «Баҳор келди», «Қайроққум денгизи» ва бошқалар табиатнинг гўзаллигини тўла очиб берган энг замонавий асарлардир.

Йирик тематик картиналар орасида Ўзбекистон ССР халқ рассоми Л. Абдуллаевнинг «Дўстона учрашув» асари алоҳида ажралиб туради. Унда ўзбек халқининг Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари конференцияси қатнашчилари билан бўлган самимий учрашувлари ёрқин ва образли қилиб кўрсатилган.

Шуни ҳам айтиш керакки, виставкаларда бир неча йил муваффақиятли қатнашиб келган айрим рассомлар ўз устларида ишламай қўйдилар. Чунончи, Н. Кашина, В. Размахов, З. Ковалевская майда-чуйда темалар, этюдлар билан ўралашиб қолаётирлар.

Рассомлар союзи кейинги вақтларда аҳолига маданий хизмат кўрсатишда бир мунча ишлар қилди, ҳисобот виставкалари ва айрим рассомлар ижодига бағишланган кўргазмалар ташкил этди. Аммо рассомлар союзининг меҳнаткашлар ўртасида олиб бораётган бу ижодий ишларини қониқарли деб бўлмайди. «Рассомлар ҳафталиклари» жойларда мунтазам ўтказилмаётир. Тамошабинларнинг рассомлар устахоналарига бориб, у ерларда мунозара ва диспутлар ўтказиб туришлари йўлга қўйилган эмас.

Бундан бир неча йил аввал союзда айрим рассомлар ижодига бағишланган лекциялар ўқилиб, кинофильмлар намойиш қилинар эди. Бадиий маҳоратни ошириш студияси ишларди. Ҳозирги вақтда бундай тадбирлар ўтказилмай қўйди.

Рассомлар союзида юқорида кўрсатиб ўтилган нуқсонларга барҳам бериш ва катта коллективнинг ижодий қобилиятини замонавий йирик полотнолар яратишга сафарбар этиш учун ҳамма имкониятлар мавжуд. Тасвирий санъатнинг бундан кейинги ривожи партиямизнинг яқинда бўлиб ўтган XXII съезди қарорларида совет санъаткорлари олдига қўйилган барча вазифаларнинг сидқидиллик билан бажарилишига боғлиқ эканлигини асло унутмаслик керак.

Т. ОДИЛБЕКОВ,
санъатшунос.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИДА

ОБЛАСТЬ ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ 1962 ЙИЛДА

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Совети ижроия комитетининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Бунда бир қатор актуал масалалар кўриб чиқилди. Мажлисда область план бўлимининг раиси Я. М. Берсудский область халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1962 йилги плани тўғрисида доклад қилди.

Докладчи айтдики, саноат ишлаб чиқарадиган ялпи маҳсулот ўтган йилгига нисбатан 6 процент кўпаяди. Планда пахта, луб ва озуқа экинлари майдонини кенгайтириш ва ҳосилдорликни ошириш кўзда тутилади. Колхоз ва совхозлар гўшт, сут ва бошқа чорвачилик маҳсулотларини кўпроқ етказиб берадилар. Пахта, маккажўхори ва нўхот майдонлари кенгайтирилади.

Фақат бир йил мобайнида областнинг шаҳар ва қишлоқларида 84 та умумий таълим мактаблари қурилади. Бу мактаб биноларининг қарийб ярмиси колхозлар ҳисобидан тикланади. Ўқувчиларнинг умумий сони эса 215 мингдан ошади.

Аҳолига медицина хизмати кўрсатиш йилдан-йилга яхшиланмоқда. Етти йилликнинг тўртинчи йилида янгидан бешта касалхона, 11 та амбулатория ва поликлиника, 9 та аптека ишга туширилади.

1962 йилга мўлжалланган планда стационар ва кўчма кино тармоқларини кенгайтириш, уй-жой қурилиши суръатини ошириш, аҳолига маиший хизмат кўрсатишни кескин равишда яхшилаш кўзда тутилади.

Ижроия комитет аъзолари область халқ хўжалигини ривожлантириш плани лойиҳасини батафсил муҳокама қилдилар, ишдаги камчиликлар, жумладан капитал қурилишнинг орқада қолаётганлиги очиб ташланди. Областнинг 1962 йилги халқ хўжалик плани ва бюджети масаласини меҳнаткашлар депутатлари Советининг навбатдаги сессияси кун тартибига қўйишга қарор қилинди.

Шу мажлисда ижроия комитет пахтачиликни комплекс механизациялаш билан боғлиқ бўлган масалаларни кўриб чиқди, областнинг колхоз ва совхозларида сабзавот, картошка ва полиз экинлари етиштиришни кўпайтириш юзасидан ишлаб чиқилган тадбирларни тасдиқлади.

МАДАНИЙ ХИЗМАТНИ ЯНАДА ЯХШИЛАЙЛИК

Партия XXII съезди маданият ходимлари олдига ҳам бир қанча муҳим вазифалар қўйди. Бу вазифаларнинг муваффақиятли бажарилишига кўпроқ ҳисса қўшмоқ учун Тошкент шаҳар маданият ходимлари касаба союз ташкилотлари нималар қилишлари керак?

Чоршанба куни бўлиб ўтган Тошкент шаҳар маданият ходимлари касаба союз ташкилотларининг биринчи конференцияси ана шу масалани ишчанлик билан муҳокама қилди.

Докладчи — шаҳар маданият бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Х. Донская ва музокарада сўзга чиққан делегатлар касаба союз ташкилотлари аҳолига маданий хизматни яхшилаш юзасидан қилган ва қилаётган ишларини мамнуният билан таъкидладилар.

Маданият уйлари ва саройлари, клублар, кинотеатрлар, маданият университетлари ва халқ театрлари, кутубхоналар ҳамда маданият ва истироҳат парклари, бошқа бир қанча маданий муассасалар ходимлари меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш, уларнинг эстетик завқини қондириш, маданий савиясини ошириш учун самарали кураш олиб бормоқдалар. Кўпгина маданий муассасалар, жумладан Тельман номли, Киров номли парклар, Охунбобоев номидаги шаҳар маданият уйи, Октябрь район болалар кутубхонаси бу соҳада фаол ишлаб кўпчиликнинг миннатдорчилигига сазовар бўлдилар.

Конференция делегатлари қилинган яхши ишларни қайд этиш билан бирга асосий эътиборни галдаги вазифаларни муваффақиятли бажаришга, маданий муассасалар фаолиятида йўл қўйилаётган қатор жиддий камчиликларни тугатишга қаратдилар. Бундай камчиликлар эса оз эмас. Хусусан хотин-қизлар ва ёшлар ўртасида олиб борилаётган маданий-оқартув ишлари мутлақо талабга жавоб берарли даражада эмас. Касаба союз ташкилотлари маданий хизматни яхшилашнинг асосий масалалари билан етарлича шуғулланмаётирлар.

Делегатлар муҳокама қилинган масала юзасидан кенгайтирилган қарор қабул қилдилар.

Конференция маданият ходимлари касаба союзлари Тошкент область иккинчи конференциясига делегатлар сайладилар.

З. ИСРОИЛОВ.

МЎЛ ҲОСИЛ УЧУН МУСТАҲКАМ ЗАМИН ЯРАТАЙЛИК!

Илгари хабар қилинганидек «Ташкентская правда» ва «Тошкент ҳақиқати» газеталари саҳифасида қишлоқ хўжалиги бўйича халқ университети ташкил қилинган эди. Халқ университетини ташкил этишдан мақсад энг яхши колхоз ва совхозларнинг, шунингдек пахтакорлар, механизаторлар, маккажўхорикорлар, чорвадорлар, сабзавотчилар, лубкорлар, боғбонлар ва соҳибкорларнинг илғор тажрибаларини кенг оммалаштиришдан иборатдир. Бугун сиз қуйидаги саҳифада халқ университетининг дастлабки машғулотига бағишланган материаллари билан танишасиз.

Яхоб бериш, шўр ювиш—ҳосилдорликни оширишнинг муҳим резерви

Яхоб бериш, ернинг шўрини ювиш ҳосилдорликни оширишнинг муҳим резервидир. Тошкент областининг районларида бундай тадбирни кўпгина майдонларда амалга ошириш зарур.

ЕРДА НАМ ТЎПЛАЙЛИК

Сизот сувлари чуқур бўлган ерларда яхоб бериш, айниқса, зарур. Яхоб тупроқнинг чуқур қатламларида нам тўплаш имкониятини беради. Ерда нам етарли бўлса экилган чигит сувсиз бир текисда униб чиқади. Агар чигит суви берилса, бу тадбир тупроқни зичлаштиради, микроорганизмларнинг фойдали қисмини камайтиради, ўсимликнинг ривожини сустлаштиради.

Бегона ўтларни йўқотишда ҳам яхобнинг фойдаси каттадир. Нам ерда баҳорнинг илиқ кунлари бошланиши биланоқ бегона ўт тезда униб чиқади ва сўнгра бу ўтларни экишга тайёргарлик вақтида йўқотиб юбориш мумкин бўлади. Ерга яхоб суви бериш йўли билан ўргимчаккана, кузги тунлам сингари қишлоқ хўжалик зараркунандалари уруғини қуритиш ҳамда ўсимликнинг вилт касаллиги билан зарарланишини анча камайтириш мумкин бўлади.

Шунингдек яхоб берилган тақдирда ғўза парвариши вақтида сувдан тежаб-тергаб фойдаланиш мумкин бўлади. Запас суғорилган ерларда биринчи суғоришни 15—20 кун кейин ўтказиш мумкин бўлади. Бу маҳалда кўчат ўзини тутиб олиб яхши ривожланиш даврига киради. Унга сув қўйилгандан сўнг тез ва яхши ривожланади, куз ва қиш даврларида ёғингарчилик кам бўлган ва суғориш тармоқларида сув камчил бўлган шароитда яхоб беришнинг сифатли ўтказилганлиги, айниқса, катта ёрдам беради. Илғор хўжаликларнинг иш тажрибалари ва олиб борилган илмий ишларнинг натижалари яхоб бериш туфайли гектаридан олинадиган ҳосилдорликни 3—5 центнерга кўпайтириш мумкинлигини кўрсатди.

Бутун новегетация даврида (октябрь ойидан апрель ойларигача) 180—200 миллиметрдан кам ёғингарчилик бўладиган, сизот сувлари анча чуқурликда бўлган барча районларда запас суғоришни, албатта, ўтказиш керак.

Сизот сувлари юза (1—1,5 метр пастликда) бўлган ерларга яхоб беришнинг кераги йўқ. Чунки бундай ерларда ўсимлик ўзи учун керакли намни ҳаводан ёғиладиган нам ва ердаги сувдан олади.

Тошкент областининг қаттиқ шамол бўлиб турадиган районлари, масалан Бекобод, Янгиер ҳамда Оҳангарон группа районлари (Пскент, Бўка, Оққўрғон) ва Чирчиқ дарёсининг ўнг қирғоғида жойлашган Чиноз ва Янгийўл районларида яхоб бериш айниқса зарур.

Запас суғоришнинг энг кўп фойда келтириши учун суғоришни 60—100 сантиметрда оралатиб олинган чуқур эгатлар бўйлаб ўтказиш лозим. Сувни осон сингдирадиган ва кўпроқ нишоб ерларда эгатлар бир-бирига яқин қилиб олинади, унча кўп нишоб бўлмаган ва сув ён томонга қараб яхши сингадиган ерларда эгатлар сийрак қилиб олинади. Сувни эгатларга тараш учун ҳар 100—150 метрда оралиқдан ўқариқ олинади. Сув секин оқизилади. Одатда суғориш 10—12 соат давом этади, чунки ҳайдалган ерларда сув тупроққа жуда тез сингиб кетади.

1-«Боёвут» совхози механизаторларининг тажрибаси шуни кўрсатадики, запас суғориш учун эгат олишни ҳайдаш билан бир вақтда бажариш мумкин. Бунинг учун плуг рамасининг олдинги қисмига сурма кронштейн ўрнатилади, унга эса «ССК» сеялкасининг окучниги бириктириб қўйилади. Бу мосламалар микрорельефни яхши текислаб кетади ва эгат етарлича чуқур олинади.

Запас суғоришни яхшиси қиш даврида ўтказиш керак. Қишда суғорилганда тупроқ яхши музлайди, бу эса унинг яхши юмшалишига, шунингдек тупроқда қишлаб қоладиган зараркунандаларнинг қирилиб кетишига ёрдам беради.

Биринчи навбатда намни кўп талаб қиладиган оғир тупроқли ерларни, шундан кейин эса анча енгил тупроқли участкаларни суғориш зарур. Қумоқ тупроқларда ва тупроқнинг шағал қатлами юзада ётадиган ерларда суғоришни эрта кўкламда ёки экишдан олдинги даврда ўтказиш яхшироқдир.

Запас суғориш учун сарфланадиган сув нормасини тупроқнинг механик составига ва унинг сувни сингдирувчанлигига қараб белгилаш лозим. Енгил тупроқли ерларда суғориш нормаси ҳар гектарига 1000—1200, ўртача тупроқли ерларда 1200—1500 ва намлик сиғими юқори бўлган оғир тупроқли ерларда 1500—2000 кубометрга тенг бўлмоғи керак.

ТУПРОҚНИНГ ШЎРИНИ ЮВИШ

Ўтган йили Тошкент областининг айрим районларида ва кўпгина хўжаликларида пахта ҳосилининг кам бўлганлиги сабабларидан бири шўр ювишга етарлича аҳамият берилмаганлигидадир. Шўр ювиш муҳим ва ҳеч нарса билан алмаштириб бўлмайдиган мелиоратив тадбир ҳисобланади.

Гулистон районида 1961 йил ҳосили учун шўр ювишни ўз вақтида ва юқори сифатли қилиб ўтказилмаганлиги шунга олиб келдики, районда пахта тайёрлаш плани атиги 77 процент бажарилди, холос. Мирзачўл ва Далварзин даштининг бошқа районларида ҳам шўр ювиш ишлари яхши бажарилмади.

Шўр ювишнинг муддати ва сифатига эътиборсизлик билан қаралган жойларда пахта тайёрлаш плани бажарилмай қолди. Бу ерларда шўр ювиш ёппасига, ҳар бири 5—10—20 ва ундан ҳам кўпроқ гектарни ташкил этадиган суғориш карталарида ўтказилди. Шўр ювишда фойдаланилган сув коллектор-дренаж тармоғига оқизиб қўйилди. Шўр ювиш апрель ойигача чўзилиб кетди. Ваҳоланки бу ишни декабрь — январь ойларида тугаллаш лозим эди.

Шўрхок ва шўрланган ерларда юқори ҳосил етиштириш учун аввало ернинг шўрини ювиш зарур. Шўр ювишдан олдин далани яхшилаб текислаб чиқиш ва тупроққа минерал ўғитлар солмай туриб чуқур қилиб, шудгорлаш лозим.

Шўри ювилмаган ва ёмон ювилган шўрхок ерларда минерал ўғитлар кутилган натижани бермайдигина эмас, балки зарар ҳам келтириши мумкин, чунки ўғит тупроқ эритмасининг бусиз ҳам юқори даражада бўлган концентрациясини ошириб юборади. Бундай шароитда ўсимликлар сувдан, озуқа моддаларидан яхши фойдаланмайди.

Пахта ва бошқа барча маданий экинлар ернинг шўри ювилгандан кейин экиш олдидан тупроқнинг бир метрлик қатламида хлорнинг миқдори 0,01 процентдан, сульфат кислотанинг миқдори 0,15 процентдан ошмайдиган ва барча хил тузларнинг миқдори қуруқ тупроқ вазнининг 0,4—0,6 процентга яқин қисмини ташкил этадиган тақдирдагина яхши униб чиқади ва нормал ривожлана олади. Тупроқнинг шўри ювилгандан кейин сизот сувларидаги барча тузларнинг миқдори бир литрга 10 граммдан камроқ тўғри келиши керак.

Сувнинг бундай чучук ҳолга келишига эса шўр ювишни ўз вақтида ва пухта ўтказиш йўли билан эришиш мумкин. Дала ҳар бирининг катталиги 0,1 гектардан 0,25 гектаргача бўлган суғориш полларига ажратилиши лозим. Уларнинг атрофи ҳамма томондан баландлиги 50—60 сантиметр келадиган (тупроқ чўккандан кейин) марзалар билан ўралган бўлиши керак. Бу марзаларни пол оладиган махсус асбоблар ёрдамида қилинади. Уларнинг бир-бирига туташадиган жойларини эса қўлда тузатиб чиқилади.

Суғориладиган полларнинг катталиги даланинг қанчалик текисланганлигига ва тупроқнинг механик составига боғлиқ бўлади. Енгил тупроқли ерларда ва яхши текисланмаган далаларда полларни кичикроқ қилиб, яхши текисланган ва оғир тупроқли ерларда эса каттароқ қилиб олинади.

Суғориш поли сув билан бир текисда қопланиб унинг бир полдан иккинчи полга оқиб чиқишига ёки қўшни далаларга ёхуд коллектор—дренаж шохобчаларига оқиб тушишига йўл қўйилмаган тақдирдагина шўр ювиш муваффақиятли чиқади.

Шўр ювиш учун оқизиладиган ҳамма сув тупроқ қатламлари орқали сингиб ўтиб, ундаги тузларни эритиши ва уларни тупроқнинг анча чуқур қатламларигача ўзи билан бирга сингдириб бориши лозим.

Илгаридан суғориб келинаётган шўрхок ерларда сизот сувлар яхши қочирилган бўлса (табиий равишда ёки коллектор-дренаж тармоқлари орқали) шўр ювиш учун бериладиган сувнинг қуйидаги нормада бўлиши кифоядир:

Тупроқнинг шўрхоклик даражаси	Тупроқнинг бир метрлик қатламидаги хлорнинг миқдори, (процент ҳисобида)	Шўр ювиш учун суғоришлар сони	Шўр ювишнинг умумий нормаси, гектарига кубометр сув ҳисобида
Паст	0,04 гача	1	1500—2000
Ўртача	0,04—0,07	2	2500—3500
Кучли	0,07—0,12	2—3	3500—4500

Тупроғининг механик состави енгил ва ўртача бўлган ерларга сувни камроқ, оғир тупроқли ерларга эса — кўпроқ нормада бериш керак.

Шўр ювиш нормасининг катталигини ҳар сафарги шўр ювишда битта полга қуйиладиган сув қатламига қараб контроль қилиш мумкин. Ҳар бир полдаги сувнинг қатлами ўрта ҳисобда қуйидаги шўр ювиш нормасига тенг келади.

Бир гектар учун шўр ювиш нормаси, куб. метр ҳисобида	Сув қатлами (сантиметр ҳисобида)					
	ўртача тупроқлар учун			оғир тупроқлар учун		
	биринчи суғоришда	иккинчи суғоришда	кейинги суғоришларда	биринчи суғоришда	иккинчи суғоришда	кейинги суғоришларда
1500	9	11	14	10	12	15
2000	12	14	18	13	16	20
2500	15	18	20	17	20	25

Мирзачўлдаги шўрхок қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштиришда шўр ювишни тўғри ўтказиш жуда муҳимдир. Бундай ерларни ўзлаштиришда қўлланиладиган асосий мелиоратив тадбирлар — далаларни текислаш, сизот сувларни оқизиб юбориш учун зовурлар қазиш, тупроқдаги зарарли тузларни ювиб кетгазишдан иборатдир.

Шўр ювишни ўтказишда қуйидагиларни ҳисобга олиш лозим: бундай ерларда яхши ўсган ўсимликлар (шўра, курмак ва бошқалар) мавжуд бўлган тақдирда тупроқ сувни ниҳоятда сингидирувчан бўлади. Шу сабабли бундай ерларнинг шўрини ювишдан олдин чуқур ҳайдаш, бороналаш ва молалаш зарур.

Шундай қилинганда тупроқда чириган илдизлардан қолган жуда кўп каваклар, ертешар ҳайвонларнинг излари ва ҳоказолар йўқолади. Агар бу иш қилинмаса шўр ювиш вақтида сув тупроқдаги тузларни эритиб ва ювиб улгирмай тезлик билан пастга сингиб кетади.

Шўрхок ерларни ўзлаштиришда шўр ювишни қуйидаги нормалар асосида ўтказиш йўли билан тупроқнинг шўрини муваффақиятли равишда кетказиш мумкин.

Тупроқнинг шўрхоклик даражаси	Бир метрлик тупроқ қатламидаги хлорнинг миқдори, (процент ҳисобида)	Шўр ювиш учун суғоришлар сони	Шўр ювишнинг умумий нормаси, гектарига кубометр ҳисобида	
			енгил ва ўртача тупроқлар	оғир тупроқлар
Паст	0,1 гача	1—2	2000—3000	2500—4000
Ўртача	0,1—0,2	2—3	3000—4000	4000—6000
Кучли	0,2—0,3	3—4	4000—6000	6000—8000
Жуда кучли шўрланган ва шўрхок тупроқ	0,3—0,4 ва ундан ҳам ортиқ	4—6	6000—8000 ва ундан ҳам ортиқ	8000—10000 ва ундан ҳам ортиқ

1962 йилда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини ошириш кўп жиҳатдан кузги-қишки мелиорация ишларининг комплекси қачон ва қандай ўтказилишига, запас суғориш ҳамда шўр ювишларнинг ўз вақтида ва юқори сифатли қилиб ўтказилишига боғлиқдир. Шўрхок ерларнинг шўрини яхши ювган, тупроқда зарур миқдорда нам тўплаган деҳқон ҳосил учун курашда ютиб чиқади.

А. НЕРОЗИН,
Тошкент Қишлоқ хўжалик институтининг доценти.

В. ЛЕГОСТАЕВ,
СоюзНИХИ мелиорация бўлимининг бошлиғи.

Бу йигитнинг номини Оржоникидзе районидаги Ленин номли колхоз меҳнаткашлари ҳурмат билан тилга оладилар. У теплица хўжалигида ҳалол меҳнат қилиши туфайли кўпчилик орасида ҳурмат қозониб келмоқда. Суратда: Зайниддин Фахриддинов ўзи етиштираётган лимонларни мароқ билан кўздан кечираяпти.

Теплица ва парникларда энг яхши навлар бўлсин

Помидор — теплица ва парникларда кузги-қишки ва қишки-кўкламги даврларда ўстириладиган энг серҳосил сабзавот экинидир.

Сўнгги пайтларгача теплицаларда помидорнинг «С 5/95» навини экиб ўстириш кенг тарқалган эди. Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозида ўтказилган синовлар шуни кўрсатдики, помидорнинг бу нави ҳосилдорлик жиҳатидан ҳам, сифат жиҳатидан ҳам энг яхши нав эмас экан.

Қишки-кўкламги даврда помидорнинг «Майкопский урожайний 2090» навини экиб ўстириш анча қулайдир. Бу нав бир квадрат метр жойдан 12 килограмм юқори сифатли помидор ҳосили олишга имкон беради. Ҳосилни йиғиштиришнинг биринчи ўн кунлигида 0,6—2,2 килограммдан помидор териб олиш мумкин.

«Майкопский урожайний» нави теплицаларда қишки-кўкламги муддатда экишга яхши мослаштирилган. «Первенец 190» нави ҳам бу даврда экилса яхши натижалар беради — бир квадрат метр жойдан 11,5 килограммдан ҳосил олинади. «Қизил Ўзбекистон» колхозининг теплицаларида синовдан ўтказилган «Темнокрасний», «Талалихин», «Колхозний» ва бошқа навлар эса «Майкопский урожайний» навига нисбатан кам ҳосил беради.

«Майкопский урожайний» навли помидорларни кўклам пайтида парникларда экиб ўстириш ҳам яхши натижалар беради. Бундай қилинса ҳар бир ромдан 11,2 килограммдан ҳосил олиш мумкин. «С 5/95» ва «Первенец 190» навлари экилса 9—9,5 килограммдан ҳосил олинади. Бошқа навлар бундан ҳам камҳосилли бўлади.

«Майкопский урожайний 2090» навининг энг яхши афзалликлари: ҳосилдорликнинг юқори бўлиши, помидорнинг йирик-йирик бўлиши, ажойиб таъми, тез пишиб етилиши, пишиб етилишнинг дастлабки даврида кўплаб ҳосил берабошлашидан иборатдир.

«Первенец 190» нави ҳам қишки-кузги муддатда теплицаларга ва парникларга экилса яхши ҳосил беради.

Теплица ва парникларда бодрингларни экиб ўстириш ҳам кенг тарқалган. Бодрингларнинг теплицаларга мўлжалланган энг яхши навлари «Клинский» ва «Многоплодний-1 ВСХВ»лардир. Навларни синаб кўришнинг кўп йиллик маълумотларига қараганда бу навларнинг умумий ҳосилдорлиги ҳар бир квадрат метрга 12,8 килограммдан тўғри келади. Маҳсулотларнинг чиқиши 91,4—92,2 процентга тенг. «Многоплодний» навли бодрингнинг бир донаси 91—114 грамм, «Клинский» навли бодринг эса 123—164 граммга тенг бўлади. Ҳар иккала навли бодрингларнинг тами юқори сифатли бўлиб, 4,2—4,5 балл билан баҳоланади. «Клинский» навли бодрингни парвариш қилишнинг вегетацион муддати 72—78 кунга, «Многоплодний» навиники эса 71—79 кунга тенг бўлади.

Бу ҳар иккала нав ҳам районлаштирилган ва Ўзбекистон колхоз ва совхозларининг теплица хўжаликларида экиб ўстиришга мўлжалланган. Парникларда илгари «Узбекский 740» нави экиларди. Бу нав тезпишар бўлиб, парник шароитига яхши мосланган. Бироқ давлат сорт участкаси томонидан ўтказилган синовлар шуни кўрсатдики, парникларга экиш учун тавсия этилган кўплаб навлар ичида «Неросимий 40» номли эски, лекин юқори ҳосилли нав энг яхши ҳисобланади. Унинг ҳосилдорлиги ҳар бир ромга ҳисоблаганда 12,9 килограммга тўғри келади. Бу — «Узбекский 740» навининг ҳосилдорлигига нисбатан 4,1 килограмм кўпдир. «Неросимий 40» нави ҳосилининг ўртача оғирлиги 72,6—100,6 граммдир. Ҳосилни йиғиб олишнинг биринчи ўн кунлигида бир ромдан олинадиган ҳосил 0,63—1,7 килограммга тенг келади.

Ёппасига униб чиқишдан биринчи ҳосилни йиғиб олишгача бўлган вегетация даври 87—92 кунни ташкил этади. «Неросимий 40» нави юқори ҳосилли ҳамда ажойиб сифатли навлардандир. У 1961 йилда районлаштирилган. Колхоз ва совхозларнинг парникларида ўстиришга тавсия этилади.

В. ЕРМОХИН,
агроном.

Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхоз механизаторлари мавжуд техникани чигит экиш кампаниясига тахт қилиб қўйиш мақсадида уюшқоқлик билан меҳнат қилаяптилар. Мавжуд 55 та ДТ-24 маркали тракторлар сифатли ремонт қилиб қўйилди. Суратда: колхознинг бош механиги Цой Ген Хеб ҳамда бош инженер Ким Михаил ўртоқлар тайёрлаб қўйилган тракторларни кўздан кечирмоқдалар.

А. Абалян фотолари.

БУ ИШЛАРНИ ЯНВАРЬ ОЙИДА БАЖАРИШ КЕРАК

1. Пахта ҳосилдорлигини ошириш, чорвачиликни ривожлантириш учун мустаҳкам озуқа базасини вужудга келтириш лозим. Ана шу мақсадда экин майдонлари структурасини қайтадан кўриб чиқиш керак.

2. Кўчат қалинлиги гектар бошига 80—100 минг туп бўлишини таъминлаш мақсадида чигитни квадрат-уялаб экиш схемаларини аниқлаш лозим. (Бунда хўжаликнинг тупроқ ва иқлим шароитлари ҳисобга олинади).

3. Экиш агрегатларига энг яхши тракторчиларни, совхоз ишчиларини ва колхозчиларни танлаш ва биркитиш керак. Чигит, маккажўхори ва бошқа экинларни квадрат-уялаб экаётган пайтда уларнинг ишини синчиклаб ўрганиб бориш керак. Чигитни белгиланган миқдорда экадиган сеялкаларда ишлайдиган кадрларни тайёрлашга алоҳида эътибор берайлик!

4. Тракторлар ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналарининг ремонтини юқори сифатли ўтказиш таъминлансин.

5. Шўрлаган ерларни ювиш ишини шўрлаш даражасига эътибор қилган ҳолда ўтказиш талаб қилинади.

6. Ариқлардан бекорга оқиб кетаётган сувлардан фойдаланиб, бедапоялар, боғлар ва токзорларга яхоб бериш лозим.

7. Экин экиладиган барча майдонларни органик ва минерал ўғитлар солиб шудгорлашни тезроқ тамомлайлик!

8. Суғориш, ирригация ва мелиорация шохобчаларини тозалаш соҳасидаги ишларни кучайтириш зарур.

9. Колхоз ва совхозларнинг складларида минерал ўғитларнинг тўпланиб қолишига йўл қўймасдан бу ўғитларни далага чиқариш ва яхши сақланишини таъминлаш лозим.

10. Боғларда қуйидаги ишларни бажариш керак: қатор ораларини минерал ва органик ўғитлар солиб 25-30 сантиметр чуқурликда ҳайдаш; дарахтларнинг атрофларини юмшатиш, мевали дарахтларни буташ, чириган илдизларни кесиб ташлаш, қишлоқ хўжалик зараркунандалари билан касалланган шохларни кесиб четга чиқариб, ёқиб ташлаш зарур.

11. Тут плантациялари ва қатор қилиб экилган дарахтларнинг илдизлари атрофидан ўсиб чиққан навдаларини, чириган шохларини кесиб ташлаш, атрофларини юмшатиш керак.

12. Токзорларда қатор ораларига ишлов бериш лозим.

13. Эртаги сабзавот экинларининг уруғларини экиб ва кўчат тайёрлаш учун парник хўжаликларини ҳар томонлама тахт қилиб қўйяйлик! Парникларнинг ромлари ва бошқа жиҳозларини дезинфекция қилиш, эртаги карам экишни тезда тугаллаш зарур.

14. Эртаги карам ва помидор кўчатларини ўтқазиш учун чиринди туваклар тайёрлаш керак.

15. Эртаги картошка уруғлигини яровизациялаш зарур.

16. Беда уруғини тозалаб экишга тахт қилиб қўйиш; сабзавот ва бошқа экинларнинг уруғликларини экишга яроқли-яроқсизлигини текшириш лозим.

17. Гўнг, кул ва бошқа органик чиқиндиларни далага систематик равишда ташиб чиқариш; уларни яхши сақлашни ташкил қилиш зарур.

Тошкент янгиликлари

ЗАВОДДА МУЗЕЙ

Ҳозир «Ташсельмаш» заводида республикада биринчи завод тарих музейи ташкил қилинмоқда. Ўзбекистон машинасозлигининг бу тўнғич корхонасида очиладиган музейда завод урушдан илгариги йилларда, улуғ Ватан уруши даврида, корхонанинг ҳозирги куни ва унинг коммунистик келажаги деган бир қанча бўлимлар бўлади. (ЎзТАГ).

«ИРКУТСК ВОҚЕАСИ» СТУДЕНТЛАР САҲНАСИДА

А. Н. Островский номидаги Тошкент театр ва рассомлик санъати институти кечки актерлик факультетининг учинчи курс студентлари драматург А. Арбузовнинг «Иркутск воқеаси» спектаклини саҳнага қўйиш учун тайёрланмоқдалар. Пьесадаги бош ролларни ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда институтда ўқиётган студентлардан Пўлат Мираҳимов, Лутфулла Саъдуллаев, Рихсибой Авазов, Рустам Афзаловлар тайёрламоқдалар.

М. Аббосов.

ЯНГИ МАРШРУТ

Пойтахтимизда меҳнаткашларга транспорт хизмати кўрсатиш борган сари яхшиланиб, маршрутлар кўпайтирилмоқда. Яқиндан бошлаб Комсомол майдонидан Лабзак кўчаси орқали «Победа» маданият ва истироҳат боғигача 47-автобус қатнай бошлади.

Т. Юнусова

ХАРИДОРЛАР ХУРСАНД

Октябрь районидаги Большевик кўчасида «Ташпромторг»га қарашли 143-янги магазин очилди. Магазиннинг биринчи қаватида кондитер ва турли озиқ-овқат маҳсулотлари билан, иккинчи қаватда эса трикотаж ва атторлик буюмлари билан савдо қилинмоқда.

П. Нишонов.

КИТОБХОНЛАРГА ҚУЛАЙ БЎЛСИН ДЕБ

Магазин ичидаги гир айлана стеллаж ва прилавкаларда китоблар «Сиз олмоқчи бўлган китоб менман» дегандек ўзини кўз-кўз қилиб турибди. Китобларни харидорлар сотувчилардан сўраб ўтирмай ўзлари кўриб, танлаб сотиб олмоқдалар. Харидорларга қулай бўлсин деб китоблар соҳаларига қараб (математика, кимё, физика, биология, медицина; бадиий адабиёт) алоҳида-алоҳида бўлимларга қўйилган.

Шу кунларда Тошкентнинг Октябрь бозорига жойлашган 3-китоб магазинига кирган киши ана шу манзаранинг гувоҳи бўлади. Магазиннинг савдо қилиш тартиби қайта қурилганлиги китобхонларни хурсанд қилмоқда.

— Халқимиз китобни жуда севади, — дейди магазин директори ўртоқ Жўра Маҳкамов. — Биз китобхонларга хизмат кўрсатишни янада яхшилаш ниятида янги-янги тадбирларни қўлламоқдамиз.

Кўкча ва Калинин майдонида шу магазиннинг янги павильонлари очилди. Тошкентнинг китоб магазинлари кам бўлган чет жойларида ҳам китоб савдоси йўлга қўйилган. Масалан, Чиғатой, Сағбон кўчалари ва бошқа жойларда махсус машинада кўчма китоб савдоси ташкил этилди.

М. МИРЗААҲМЕДОВ.

СУРАТДА: 3-китоб магазинида.

А. Абалян фотоси.

СССР ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИДА

9 январда СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари В. В. Кузнецов Бельгиянинг Москвадаги элчиси И. Коолсни қабул қилиб, Бельгия самолёти Совет Иттифоқининг осмон чегарасини бузганлиги муносабати билан унга Совет ҳукуматининг Бельгия ҳукуматига қуйидаги нотасини топширди.

«Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Ташқи ишлар министрлиги Совет ҳукуматининг топширувига биноан, Бельгия ҳукуматига қуйидагиларни айтишни зарур деб ҳисоблайди.

Бельгиянинг «Сабена» авиация компаниясига қарашли «Каравелла» типидаги Ф. Е.—21078 рақамли реактив самолёти 1962 йил 8 январда Москва вақти билан соат 6—18 минутда Совет-Эрон чегарасини жанубдан кесиб ўтиб, Совет Иттифоқи осмонининг ичкарисига кириб кетди.

Ҳаво ҳужумидан мудофаа хизмати бир неча марта огоҳлантирганидан кейин самолёт Грозний шаҳри районида ерга қўнди.

Самолётда 18 пассажир ва 8 кишилик экипаж бор эди.

Мазкур самолёт Совет Иттифоқининг осмон чегарасини бузганлиги муносабати билан Совет ҳукумати Бельгия ҳукуматига норозилик билдиради.

СССР ҳукумати келгусида Бельгия самолётларининг СССРнинг осмон чегарасини бузишларига йўл қўймаслик учун Бельгия ҳукумати зарур чораларни кўради, деб умид қилади».

В. В. Кузнецов элчига айтдики, тегишли совет органлари «Сабена» компаниясига пассажирларни, самолётни ва самолёт экипажининг аъзоларини СССРдан жўнатишга ёрдам кўрсатмоқдалар.

Элчи рўй берган бу ҳодиса муносабати билан ўзининг ғоят афсусланганлигини билдирди ҳамда пассажирларнинг ва самолёт экипажи аъзоларининг хавфсизлиги ва саломатлиги тўғрисида совет томони ғамхўрлик қилганлиги учун ташаккур айтди.

Чет элларда нима гап

ИНДОНЕЗИЯ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ҚАРОРИ

ПАРИЖ, 9 январь. (ТАСС). Франс Пресс агентлигининг мухбири Жакартадан хабар беради: Ғарбий Ириан масаласини Голландия билан дипломатик музокаралар олиб бориш воситасида ҳал қилмоқ учун бугун Индонезия президенти Сукарно 7-10 кун муҳлат билан чекланган муддат белгилади.

Ташқи ишлар министри доктор Субандрио «Ғарбий Ирианни озод қилиш оператив штаби»нинг бугун эрталаб бўлиб ўтган мажлисидан кейин президентнинг шу қарорини эълон қилди.

Субандрио мухбирлар олдида гапириб, агар дипломатик йўл билан ҳаракат қилиш шу давр ичида натижа бермаса, Индонезия Ғарбий Ирианни озод қилмоқ учун кучдан албатта фойдаланади, деб ишора қилди.

Бу гап 10 кундан кейин тегишли ҳаракатлар қилинади, деган маънони билдирадими, деган саволга министр: «Эҳтимол шундай бўлур» деб жавоб берди.

«Оператив штаб» кенгашида бригада генерали Сухартони Ғарбий Ириандаги операцияларга қўмондон қилиб тайинлаш тўғрисида ҳам қарор қабул қилинди.

А. И. МИКОЯН ГАНА РЕСПУБЛИКАСИГА КЕЛДИ

АККРА, 10 январь. (ТАСС). СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси А. И. Микоян ўз ҳамроҳлари билан бугун кечқурун Конакридан Аккрага келди.

А. И. Микоян Гана Республикасига президент Кваме Нкруманинг таклифи билан келди.

СОВЕТ КОСМОНАВТИ БАНДУНГДА

ЖАКАРТА, 10 январь. (ТАСС). Кеча Бандунг шаҳри донг таратган совет космонавти Герман Титовни яхши кутиб олди: чиройли байроқчалар кўтарган ўқувчи болалар кўчаларда саф-саф бўлиб турди, машиналар тўхтаган ҳар бир жойда табрик хитоблари айтилди, гулдасталар тақдим қилинди, чеҳраларда табассум чақнади, космонавт билан қўл қисишиб кўришган ва ундан дастхат олган кишиларнинг сон-саноғи бўлмади.

Г. С. Титов шаҳарга келиши биланоқ ўз ҳамроҳлари министр Прийоно, совет элчиси Н. А. Михайлов ва бошқа кишилар билан биргаликда дивизия штабига борди. Бу дивизия Ғарбий Явада Голландия мустамлакачиларига қарши курашда ўз жанговар байроқларини шон-шараф билан қоплаган. Титов ва дивизия командири олтинчи ҳарбий округ бошлиғи полковник Ажи нутқ сўзладилар ва бир-бирларига эсдалик совғалари инъом қилдилар.

Шундан сўнг Герман Титов Ғарбий Ява вилоятининг губернатори ҳузурига борди ва шаҳар бўйлаб сайр қилди.

Кечқурун совет космонавтини Бандунг техника институтининг студентлари қизғин табрикладилар. У, студентларга космик фазони забт этишда совет фани эришган муваффақиятлар ҳақида сўзлаб берди.

Бугун Г. С. Титов дўст Индонезия бўйлаб сафар қилишни давом эттиради. У, Жокьякартага боради.

БОНН АНГЛИЯДАН ҚУРОЛЛАР СОТИБ ОЛИШНИ КЎПАЙТИРИШНИ МЎЛЖАЛЛАМОҚДА

БОНН, 10 январь. (ТАСС). Кеча, кечқурун бу ерда Англия бош министри Макмиллан билан Ғарбий Германия канцлери Аденауэр ўртасидаги музокаралар тугади. Эълон қилинган қўшма баёнотда айтиладики, «ҳар иккала томонни қизиқтирувчи жуда кўп масалалар» муҳокама қилинди. Муҳокама қилинган масалалар бўйича, деб таъкидланади ахборотда, «кенг битимга» эришилди.

Ахборотда Ғарбий Берлин тўғрисидаги масала юзасидан таъкидланадики, музокара олиб борган ҳар иккала томон «Совет Иттифоқи билан музокаралар олиб бориш учун асос бор ёки йўқлигини аниқлаш йўлидаги ҳаракат давом эттирилиши керак» деган бир фикрга келдилар. Шу билан бир вақтда Макмиллан ва Аденауэр «Берлинда Ғарбнинг позициясини сақлаб қолишга» қатъий қарор берганликларини билдирадилар.

Музокараларда Германия Федератив Республикасида Англия қўшинларини асраш учун Бённинг моддий ёрдам кўрсатиши тўғрисида Англиянинг талаби асосий масалалардан бири бўлди. Ахборотда кўрсатилишича, Аденауэр Англиянинг «валюта қийинчилиги»ни камайтирмоқ учун ГФР ҳукумати қўлланмоқчи бўлаётган тадбирлар тўғрисида Англия бош министрини хабардор қилган. «Англиядан қўшимча равишда анча қурол сотиб олиш», дейилади ахборотда, ана шу тадбирлар жумласидандир.

Боннда айни бир вақтда Англия ва ГФР ташқи ишлар министрлари— Хьюм билан Шредер ўртасида ҳам музокаралар бўлди.

АҚШ КОНГРЕССИНИНГ СЕССИЯСИ ОЧИЛДИ

ВАШИНГТОН, 10 январь. (ТАСС). Бугун маҳаллий вақт билан туш пайтида бу ерда 87-чақириқ АҚШ конгрессининг иккинчи сессияси очилди. Вакиллар палатаси билан сенат ўз ишини ана бошлади. Эртага конгресс иккала палатасининг қўшма мажлисида Ж. Кеннеди «Мамлакатнинг аҳволи тўғрисида»ги традицион мактубини ўқиб беради.

АНГОЛАДА УРУШ ҲАРАКАТЛАРИ

ЛОНДОН, 10 январь. (ТАСС). Анголанинг шимолида Португалия қўшинлари билан Ангола қўзғолончиларининг отрядлари ўртасида жанглар давом этмоқда.

Рейтер агентлиги мухбирининг хабар беришича, сўнгги кунларда Кармона, Канзел, Санза-Помбо ва Макела до Зонбо районларида қуролли тўқнашувлар бўлиб ўтди. Ҳар икки томондан қурбонлар бор.

ТУРКИЯ ДЕҲҚОНЛАРИНИНГ АҲВОЛИ ОҒИР

СТАМБУЛ. 10 январь. (ТАСС). Туркия деҳқонлари ҳозирги вақтда ғоят муҳтожликни бошдан кечирмоқдалар. Ерсизлик, ғалланинг етишмаслиги, саводсизлик уларни ҳолдан тойдирмоқда. Бу йил мамлакатнинг шарқида шундай очарчилик ҳукм сурмоқдаки, Туркия бундай очарчиликни анчадан буён кўрмаган эди. Рўй берган аҳвол қишлоқ меҳнаткашларини умидсизлантирмоқда. Фожиали воқеалар тез-тез бўлиб турибди. Масалан, «Миллиёт» газетаси хабар қиладики, Карс вилоятидан деҳқон Иликдокус ўз оч болаларининг қийналаётганлигини кўрмаслик учун ўз-ўзини ўлдиришга қарор берган.

Ҳозир тобора кўпроқ кишилар мамлакатнинг тақдири ҳақида ўйламоқдалар. Улар сиёсий партияларнинг ҳаракатидан норозилик билдирмоқдалар. Бир деҳқон «Гержуман» газетасида бундай деб ёзади: «Деҳқонларга ер ва қарз берилади, деб бизга ўн беш йилдан буён гапириб келмоқдалар. Лекин ҳамма ёрдам фақат бойларга берилмоқда... Депутатликка кандидатлар сайлов арафасида халқ нимани истаётганлиги тўғрисида гапирадилар, лекин улар парламентга депутат бўлиб олганларидан кейин нима учун ўз сўзларининг устидан чиқмайдилар? Бундай алдаш қачон тугайди ёки биз яна ҳам кутиб тураберамизми?»

ТЕЛЕГРАФ ХАБАР ҚИЛАДИ

★ Чехословакия кинематографчиларининг севимли миллий қаҳрамон Юлиус Фучик образини кинода яратишдан иборат орзуси амалга ошди. Режиссёр Я. Балик «Қатл олдидан репортаж» асарининг автори ва айни бир вақтда унинг қаҳрамонини экранда кўрсатди.

★ Будапештда 1962 — 1963 йилларда Венгрия билан Югославия ўртасида маданий ҳамкорлик қилиш плани имзоланди. Планда маориф, маданият ва фан ходимларини бир-бирларига юбориб туриш, шунингдек ҳар иккала мамлакат илмий оқартув ва маданий муассасалари ўртасида ҳамкорлик қилиш кўзда тутилади.

★ Гвинея Республикаси ҳукумати Гвинея страхование компанияларини ва мамлакатдаги охирги хусусий банк — йирик француз банкининг филиали «Банк пур Африк оксиденталь» — банкини национализация қилди.

★ Германия Демократик Республикасининг гражданлари Германия Федератив Республикаси президентига тинчлик ва дўстлик учун кураш олиб бораётган Ғарбий Германиядаги немис ватанпарварларининг таъқиб этилишига қарши норозилик билдириб, 200 мингдан ортиқ резолюция юбордилар.

★ Голландиянинг марказий қисмида, Утрехта шаҳри яқинида икки пассажир поезди тўқнашди. Дастлабки маълумотларга қараганда, фалокат натижасида 80 дан ортиқ киши ҳалок бўлган. (ТАСС).

МЕҲНАТ ВА КАПИТАЛ ЎРТАСИДАГИ КУРАШ

ФРАНЦИЯ

9 январда бутун Аверон департаментида, Родез ва Деказвиль шаҳарларида 24 соатлик умумий иш ташлаш бўлиб ўтди. Бу иш ташлашга департаментдаги барча корхоналар ва муассасаларнинг меҳнаткашлари қатнашдилар. Иш ташлаш департаментдаги 19 та сиёсий, касаба Союз ва профессионал ташкилотларининг чақириғи билан бошланди. Бу ташкилотлар атроф теварақдаги районларнинг деярлик ҳамма аҳолисини иш билан таъминлаб турган шу ердаги кўмир ҳавзасини ёпиш тўғрисида ҳукумат томонидан чиқарилган қарорларининг бекор қилинишини талаб қиладилар.

АНГЛИЯ

«Шелл энд мобил ойл» компаниясининг нефтни қайта ишлаш заводидаги 250 дан ортиқ бинокор ишчилар (Эссекс графлигидаги Стенфорд-ле-хоуп яқинида) иш ташлашга қарор қилдилар. Бинокорлар иш ҳақининг оширилишини талаб қилмоқдалар.

ПЕРУ

Шимолий Америкадаги Орея шаҳрида «Америкас серро де паско коппер корпорейшн» компанияси корхоналаридан бирида қарийб 5 минг металлург 11 кундан бери ишга чиқмаётир. Иш ташлаган металлурглар иш ҳақининг оширилишини талаб қилмоқдалар.

ИСРОИЛ

8 декабрда Исроилдаги барча почта ва телеграф-телефон бўлимлари эшикларида «Бўлим ёпиқ. Биз иш ташлаганмиз» деган эълонлар ёпиштирилган эди. 4 соат давом этган ва «Гистадрут» (яҳудий ишчилари умумий федерацияси) манъ этганига қарамай эълон қилинган шу иш ташлашда почта, телеграф ва телефон ходимларидан 3 минг киши иштирок қилди. Иш ташлаш қатнашчилари иш ҳақининг оширилишини талаб қилдилар. (ТАСС).

ХРОНИКА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг 1962 йил 10 январда чиқарган Фармони билан ўртоқ Александр Никитович Рудин бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари вазифасидан озод қилинди.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Телевизор

12 ЯНВАРДА

12.00 — **Ватандан узоқда номли бадиий фильм** (рус тилида), 13.30 — **Фарзандлар номли бадиий фильм** (ўзбек тилида).

Ўзбек тилида: 18.00 — **Ғунча телевизион журнали**, 18.45 — **КПСС XXII съезди социалистик мулкчилик икки формасининг яқинлашуви ҳақида** («Коммунизм қуриш улуғ программаси» циклидан лекция).

Рус тилида: 19.00 — А. Арбузов. **Иркутск воқеаси** спектакли (М. Горький номли рус драма театридан), танаффус вақтида — **Телевизион янгиликлар.**

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 12/I да **Флория Тоска**, 13/I да **Русалка.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА— 12/I да **Тоға-жиянлар**, 13/I да **Гамлет.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 13/I да **Ғазал фожиаси**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — РСФСРда хизмат кўрсатган артист, турли ҳайвон ва йиртқичларни ўргатувчи **Н. Гладильщиков гастролининг давоми.** Кеч соат 7 ярмида бошланади.

Кино

Иродасиз эркак — «ВАТАН», «МИР», (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Қизлик йиллари — «ИСКРА» «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), НАВОИЙ номли (эрталаб соат 11, кундуз 3, кеч 6-50 ва 10-20 минутда).

Бир ёз ўйнаган қиз —НАВОИЙ номли (кундуз соат 1 кеч 5 ва 8-40 минутда «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА
13, 14 январда

ЭСТРАДА КОНЦЕРТЛАРИ

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Эргашхон Мирмаҳмудова, Убайдулла Мадраҳимов,** эстрада солистларидан **Фахриддин Умаров, Н. Гайер, Назира Раҳимова, Собир Маҳкамов** (оригинал жанр) ва ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамбли қатнашади.

Концерт кеч соат 7 ярмида бошланади. Касса кундуз соат 2 дан очилади.

Ҳамиша ёдда тутинг

ГАЗ АСБОБЛАРИ ва установкаларидан *фойдаланиш қоидаларига* РИОЯ ҚИЛИНГ!

Шуни эсда тутингки, газ хавф-хатарсиз эмас!

Газ асбоблари ва установкалари жойланган бино доим шамоллатиб турилиши лозим.

Горелканинг кранини очишдан олдин, унга ёқилган гугуртни тутиш керак.

Ёқилган газ асбобларини қаровсиз қолдирманг.

Маст ҳолдаги кишилар ва болаларнинг газдан фойдаланишига йўл қўйманг.

Газ асбобидан фойдаланиб бўлгандан кейин, бу асбобдаги, шунингдек газопроводдаги ҳамма кранларни ёки баллондаги вентилни ёпиб қўйинг.

Бинода газ ҳиди сезилган тақдирда, дарҳол газопроводдаги кранни ёки баллондаги вентилни ёпиш бинони шамоллатиш ва газ ҳиди йўқолганга қадар гугурт чақмаслик, электр чироқлари ва асбобларини ёқмаслик ва ўчирмаслик лозим.

Газ ҳиди ҳамон йўқолмаса, 32-241-телефон орқали авария хизмати чақирилсин.

Газ чиқиб турган жойни аниқлаш учун, уланган ерларга совун эритмаси суртиш керак.

Газнинг чиқмаслиги ва натижада портлаш ва заҳарланишнинг юз бермаслиги учун, газ асбобларини ўзингиз ўрнатманг ва жойидан силжитманг.

Газ асбобларини озода тутинг. Қоидаларни бузманг. Бу ҳол бахтсиз ҳодисаларнинг олдини олишга ёрдам беради.

«ТАШГОРГАЗ» ТРЕСТИ.

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг

АВТОРЕМОНТ ЗАВОДИГА

токарлар, автослесарлар, темирчилар, фрезерчилар ва шу касбларга **шогирдлар**

КЕРАК

Адрес: Чирчиқ Горний, кадрлар бўлими. Телефон 61-272, қўшимча телефон 289.

СИРТҚИ ТАЪЛИМГА ЖИДДИЙ ЭЪТИБОР

«Ҳар қандай ишда ишлаб турган ишчига ҳам, — дейди ўртоқ Н. С. Хрушчев,— **аввало, билим керак, билим бўлса яшаш осон ва завқли бўлади».** Дарҳақиқат шундай. Ишчими, колхозчими, у ким бўлмасин ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқиши лозим. Зотан, бу партиямиз талаби, коммунистик жамият қонунидир. Олий ўқув юртларининг кечки ва сиртқи бўлимлари олдида меҳнат билан машғул бўлган кишиларга билим беришдек улуғвор вазифа турибди. Чунки кечки ва сиртқи таълим кишиларга билим беришнинг афзал формаларидан бири бўлиб қолди.

Ҳозир Тошкентдаги 15 та олий ўқув юртида сиртқи ҳамда кечки бўлимлар ишлаб турибди. Шаҳарда ана шундай бўлимлари бўлган 15 та махсус ўрта билим юртлари ҳам бор. Кейинги бир-икки йил ичида бу билим ўчоқлари фаолиятида бирмунча ютуқлар қўлга киритилди. Аввало, студентлар сонининг сезиларли даражада ортганлигини таъкидлаш керак. Ҳозир бу ўқув юртларида 35 минг 931 киши ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқияпти. Маҳаллий миллат вакиллари ўқишга кўпроқ жалб қилинганлиги қувонарлидир. 1959 йилда уларнинг сони 7330 кишидан иборат эди. 1961 йилга келиб бу рақам 11 минг 812 га етди. Маҳаллий хотин-қиз студентлар сони деярли икки баравар ортди.

Студентлар билан ишлашда, хусусан уларга билим беришда ҳам мақтаса арзигудек ишлар қилинмоқда. Тошкент Давлат политехника институтининг Чирчиқдаги кечки факультетида ўқиш сменали қилиб уюштирилган. Бу ишчиларга катта қулайлик туғдираётир. Олий ўқув юртининг Тошкентдаги кечки бўлимларида эса студентларнинг илмий жамияти иш олиб бораяпти. Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институтининг кечки ва сиртқи бўлимларида ҳам ўқитиш ишлари жуда жонли олиб борилади. Муҳими шундаки, битирувчи курс студентларининг диплом ишлари бевосита маълум бир корхона ишлаб чиқариши билан боғлиқ ҳолда тайёрланади. Сиртдан таълим олаётган студентларни ўқитувчиларга доимий бириктиб қўйилаётганлиги туфайли Тошкент молия-иқтисод институтида ўзлаштириш тобора яхшиланмоқда. Бундай ижобий ҳолни пойтахтдаги бошқа айрим махсус ўрта билим юртларининг сиртқи бўлимлари фаолияти мисолида ҳам кўрса бўлади.

Хўш, олий ва махсус ўрта ўқув юртларининг ҳамма сиртқи ва кечки бўлимларида ҳам ўқув-тарбия ишлари ана шундай намунали ташкил этилганми? Йўқ; албатта. Кўпчилик билим ўчоқларида қатор камчиликлар мавжудки, бу шубҳасиз, уларнинг фаолиятида жиддий ўзгариш ясашни талаб қилади. Негадир биринчи курсга студентлар қабул қилиш масаласи айрим билим юртлари раҳбарларининг эътиборидан четда қоляпти. Ваҳоланки, кишиларни ўқишга кўпроқ жалб қилиш энг муҳим аҳамиятга эга бўлган вазифадир.

Мана, бир мисол. Тошкент Давлат университети математика факультетининг сиртқи бўлимига студентлар қабул қилиш плани йилдан-йилга бажарилмай келади. Ўтган йили бўлимга 150 киши қабул қилиниши керак эди, бироқ қабул қилинган студентлар сони 30 дан ортмади.

Сиртқи бўлимларни тамомлаб чиқаётган мутахассислар сонининг белгиланганидан анча кам бўлаётганлиги ачинарли бир ҳолдир. Студентлар учун етарли имкониятлар яратиб берилмаётганлиги бундай нуқсонларнинг юз беришига сабаб бўлаётир. Консультациялар планли равишда уюштирилмайди. Бунинг оқибатида ўзлаштириш даражаси пасайиб кетмоқда. Жумладан, ўтган йили тўқимачилик институтида ўзлаштириш 26 процентни ташкил этди. Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти, алоқа институти, маданий-оқартув билим юрти, Тошкент гидромелиоратив техникумида ҳам ўзлаштириш даражаси талабга жавоб бермайди.

Бундай камчиликларга йўл қўйилаётгани учун студентлар ишлаётган корхона ва хўжаликларнинг раҳбарлари ҳам айблидирлар. Ишчи-студентларнинг ўқишини кузатиб бориш, уларга қулай шароитлар яратиб бериш корхона ва хўжаликларнинг партия, комсомол ва касаба союз ташкилотларининг муҳим вазифаларидан биридир. Бироқ, бир қатор корхоналарнинг раҳбарлари ўқув юртларида таълим олаётган ишчи-студентларнинг ўқишидан мутлақо хабар олишмайди. «Аввал план тўлсин, кейин ўқиш бир гап бўлар» деб, ишчиларнинг ўқишига тўсқинлик қилаётган раҳбарлар ҳам борки уларнинг айби билан ҳам яхши ишлаб, ҳам тузуккина ўқиб турган кўпгина ишчи-студентлар билим ўчоқларидан кетиб қолишга мажбур бўлишмоқда. Айниқса, Тошкент қишлоқ хўжалиги билим юрти сиртқи бўлимининг 251 студенти ўтган йили курсдан-курсга ўтолмай қолганлиги кишини ташвишга солади. Шуни ҳам айтиш кераки, бу студентларнинг кўпи областимиз совхозларида ишлайди. Имтиҳон вақтида уларнинг билим даражаси паст эканлиги аниқланди. Чунки, имтиҳон сессиясига пухта тайёргарлик кўришлари учун уларга шарт-шароит яратиб берилмади. Бунинг учун биринчи навбатда совхоз раҳбарлари қайғиришлари керак эди. Билим юрти ўқитувчилар коллективи ҳам студентлар билан тузукроқ ишламади. Консультациялар мунтазам ўтказилмади. Ўқитувчиларни айрим ўқувчиларга бириктириб қўйилмади.

«Ташсельмаш» заводидан 11 ишчи Тошкент Политехника институтининг сиртқи бўлимида ўқийди. Уларнинг деярли ярми ўзлаштирмовчилардир. Корхона партия ташкилоти бу аҳволдан яхши хабардор бўлса ҳам, бироқ бу масала билан жиддийроқ шуғуллангани йўқ. «Таштекстильмаш», «Узбексельмаш» «Ташавтомаш» заводлари раҳбарлари ҳам студентлар таълими юзасидан контроллик ўтказишни ҳозирча эсларига келтиришмаяпти.

Ўқув-методик адабиётларнинг етишмаётганлиги ҳам сиртдан ўқиётганлар учун қийинчиликлар туғдирмоқда. Айниқса, ўзбек тилида нашр қилинган дарслик ва адабиётлар жуда кам Тошкент Политехника институти, Тўқимачилик институтининг сиртқи бўлимларида ўқилиши лозим бўлган айрим фанлар бўйича, ҳатто ўқув программалари ҳамда методик қўлланмалар йўқ ҳисоб. Рўй-рост айтиш керакки, ўқув-методик адабиётларнинг камлиги (айниқса ўзбек тилидагилари)га полиграфия базаларининг йўқлиги сабаб бўлаётир. Ўзбекистон ССР Олий ва махсус ўрта таълим министрлиги бу соҳада билим ўчоқларига амалий ёрдам кўрсатишни унутиб қўйди. Министрлик сиртқи бўлимларни юқори малакали педагоглар билан таъминлаш масаласида ҳам планли иш олиб бормаяпти. Масалан, Тошкент давлат университети механика факультетининг кечки бўлимида лекция ўқийдиган ўқитувчилардан атиги биттаси, Тошкент Политехника институтининг Чирчиқдаги кечки бўлимида эса 25 ўқитувчидан фақат биттаси фан кандидати ҳисобланади. Тошкент чет тиллар педагогика институти сиртқи бўлими ўқитувчиларининг деярлик ҳаммаси соат бай дарс бериш учунгина жалб қилинган. Айрим педагогик кадрларнинг тажрибасизлиги туфайли студентлар билими айрим ҳолларда тўғри баҳоланмаяпти. Студентларнинг курс ёки контроль ишларига ёзилган айрим рецензиялар талабга мутлақо жавоб бермайди. Студент темани билса-билмаса ўртача баҳо қўйиб юбораверилади.

Баъзи бир ўқитувчилар шу даражада беғамликка берилиб кетганларки, улар, ҳатто топширилган ёзма ишларни 3—4 ойлаб кўришмайди. Чунончи, Тошкент қишлоқ хўжалик техникумининг айрим ўқитувчилари ярим йиллаб ёзма ишларни кўрмаганлар.

Профессор-ўқитувчилар вақти-вақти билан сиртдан ўқиётган ишчиларнинг иш жойига бориб, улар учун консультациялар ўтказиб туришса чакки бўлмасди. Негаки, ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда таълим олаётган ишчиларнинг билимини оширишда уларнинг амалий ёрдами каттадир.

Ўзингизга маълумки. СССР Олий ва махсус ўрта таълим министрлигининг кейинги қарори билан сиртдан таълим олаётганлар учун анча қулай имкониятлар яратилди. Эндиликда улар сессияларни кутмай туриб ҳам, ўзлари учун қулай вақт топиб имтиҳонларни топшираверишлари мумкин. Бу эса, турган гап, ишчи-студентларнинг ишлаши учун ҳам, имтиҳонларга тайёрланишлари учун ҳам ҳеч қандай тўсқинлик қилмайди, аксинча таълим билан ишлаб чиқариш ўртасидаги алоқани тағин ҳам мустаҳкамлайди.

Сиртқи ва кечки ўқув-тарбия ишларини яхшилашда билим ўчоқлари маъмуриятларига партия, комсомол, касаба союз ташкилотлари яқиндан ёрдам беришлари керак.

С. СОДИҚОВ,
Тошкент шаҳар партия комитетининг инструктори.

А. АЛИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик ва маҳаллий ахборот бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат ва транспорт бўлимлари — 33786, Секретариат — 34808, 31936. Хатлар бўлими—34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 25888. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 26334 ва 33262.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 0080 Нашр. Г.— 1504.